

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 23 (2025) ♦ Вівторок, 9 лютого 1999 року ♦ Ціна договірна

Візьміть Конституцію, наповнюйте бюджет

Президент України Леонід Кучма в п'ятницю на зустрічі з керівництвом Автономної Республіки Крим обговорив соціально-економічну ситуацію в автономії, проблеми і шляхи їх вирішення.

У зустрічі взяли участь Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, глава Верховної Ради Криму Леонід Грач, голова Ради Міністрів автономії Сергій Куніцин, постійний представник Президента в Криму Василь Кисельов.

(Закінчення на 2-й стор.).

Офіційно

Зустріч неформальна, але з краватками

Наприкінці минулого тижня у Києві та Чернівцях відбулася україно-румунська зустріч на рівні перших заступників міністрів закордонних справ: Олександра Чалого з українського боку та Михайла Резвана Унгурану — з румунського. У столиці проаналізовано результати третього раунду переговорів щодо договору про режим держкордону і угоди про

делімітацію континентального шельфу та виключної економічної зони в Чорному морі. Гості також відвідали Комітет Верховної Ради у закордонних справах та зв'язках з СНД. А в «столиці буковинській» обговорювалося насамперед становище румунської національної меншини.

(Закінчення на 14-й стор.).

Свободі слова

тісно на просторах

Про це сьогодні говоримуть усі: і урядовці — бо про них не так хтось написав, і депутати — бо не кожна думка долинула до виборця, і чиновництво — бо не кожен журналіст бажає втішатися напівправдою. І Президентів інколи непереливки... Інформаційний простір затісний, адже всяка «свобода» має свої тенета.

І йде боротьба за простір, вірніше, за ті самі тенета. Бо напередодні великої виборчої кампанії засоби масової інформації стають одним з найприбутковіших для створення іміджу джерел. Отож на дні уряду у Верховній Раді йтиметься про простір. Інформаційний. Йтиметься і про те, як реформатори під виглядом прогресивних намірів роблять уповні зрозумілі для загалу кроки, щоб зруйнувати видавничу галузь, основу для друкованих ЗМІ. Дискусія очікується палкою. А тим часом хтось майструватиме нові тенета для газет, телевізійних каналів і радіо-студій. Свободі слова тісно на просторах.

Матеріал на цю тему «Ефір, закони, влада» — на 9-й стор.

Чи потрібне таке «реформування» видавничо-поліграфічної галузі?

Сьогодні у Верховній Раді відбудеться день уряду, присвячений питанням свободи слова та інформації. І, безперечно, йтиметься про Указ Президента України «Про вдосконалення державного управління інформаційною сферою» від 16 вересня 1998 року та про постанову Кабінету міністрів України «Про забезпечення діяльності державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» від 26 листопада 1998 року.

Ситуацію з реформуванням видавничо-поліграфічної галузі коментує народний депутат України, колишній міністр України у справах преси та інформації Михайло Онуфрійчук.

(Закінчення на 10—11-й стор.).

Не «розморозите» гроші — заморозимо

Всеукраїнські збори голів профспілкових комітетів підприємств вугільної промисловості, що відбулися в Донецьку, підтвердили наміри «гвардії праці» з 10 лютого припинити відвантаження палива споживачам.

Найстабільніші шахти Донецька й Макіївки не мають наміру брати участь в акції і порушувати зобов'язання перед споживачами.

У направленому Президентові України зверненні учасники зборів зажадали збільшення вдвічі витрат із держбюджету на потреби галузі, вчасної виплати заробітної плати і розробки реального механізму погашення заборгованості, яка становить 2 млн. 335 тис. гривень.

(Закінчення на 2-й стор.).

Врожай-99

«Червонозоряні»

поставки

64 сівалки та 65 культиваторів відправило сільгоспідприємствам Кіровоградське акціонерне товариство «Червона зірка». Для проплати поставок агрегатів уже виділено більш як мільйон державних гривень. Усього цього року на придбання посівних та інших машин, вироблених в АТ, плановано надати 6,4 мільйона гривень, повідомляє ДІНАУ.

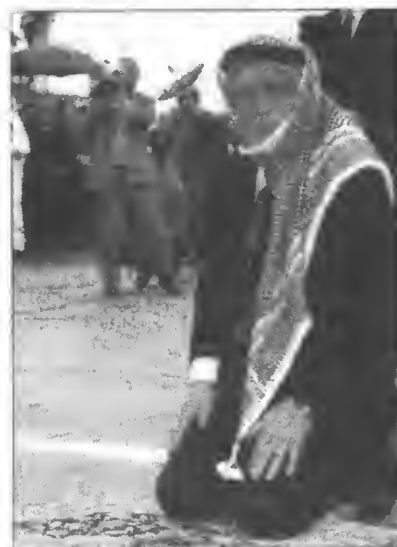

У номер

Він повернувся на батьківщину, щоб померти

Учора в Аммані ховали короля Йорданії Хусейна бен Талала бен Абдалла бен аль-Хусейна. Майже півстоліття посідав він трон королівства і за політичним довголіттям у Близькосхідному регіоні йому не було рівних. У телеграмах співчуття, надісланих від глав практично всіх держав світу, у тому числі і від Президента України Леоніда Кучми, наголошується на видатній ролі короля Хусейна в мирному врегулюванні в регіоні.

(Закінчення на 15-й стор.).

9
ЛЮТОГО

✓ 1648 року Богдана Хмельницького обрано гетьманом Війська Запорозького

✓ 1826 року народився живописець Костянтин Трутовський

✓ 1911 року народився письменник Віктор Кондратенко

✓ 1918 року Німеччина, Туреччина, Болгарія, Австро-Угорщина визнали УНР

✓ 1963 року із сибірського заслання до Рима прибув митрополит УГКЦ Йосип Сліпий

Держава і право

5—12

Ребров з м'ячем на ти. З кришталевим також

16

О В Євпаторії під час отримання хабара у розмірі 4 тис. дол. і 4 800 грн. затримано депутата міськради С. Парамонова і зав. юридичним відділом І. Павленко.

О Поблизу села Велимче Ратнівського району Волинської області загинуло п'ять чоловік, які були в автотранспорті, що провалилася під лід.

P.S.

Сьогодні день уряду в парламенті

У номер

✓ Київ

Соціалісти — про єдиного
КАНДИДАТА

Учасники мітингу прихильників лівих сил у п'ятницю в Києві прийняли резолюцію із закликом до об'єднання і висунення єдиного кандидата на президентських виборах 1999 року від Комуністичної, Соціалістичної та Селянської партій України.

Акція присвячувалася 80-річчю вступу в Київ Богунського і Таращанського полків і була організована політвиконкомом Соцпартії України.

Захід почався біля стели «Місто-герой Київ» на площі Перемоги. Колона із 60 чоловік у супроводі аматорського духового оркестру з червоними прапорами і транспарантами пройшла бульваром Шевченка до пам'ятника Щорсу, де й відбувся мітинг.

✓ Донецьк

Цифра,
несумісна з життям

Державний бюджет на 1999 рік не залишає Донецьчині жодних шансів на виживання — така реакція місцевого керівництва на затверджені цифри. Найближча сесія обласної ради обіцяє бути «гарячою»: депутатський корпус рішуче настроєний не погоджуватися на нереальний бюджет. Зокрема, обсяг доходної частини бюджету області визначено в розмірі 1198 мільйонів гривень, у той час як лише надання пільг усім категоріям громадян потребує 1,2 мільярда. За словами голови комісії обласної ради Віталія Гайдюка, вперше до державного бюджету відраховуватиметься частина податку на прибуток та податку на податку, які раніше стовідсотково залишалися на місцях.

Ще одна міна уповільненої дії закладена в рядку, де йдеться про фінансування вугільної галузі. Державна підтримка в обсязі 1620 мільйонів становить не врятує, а лише поглибить кризові явища. На шахтах Донеччини профспілки уже вивішують листівки з результатами поіменного голосування народних обранців за названу цифру.

Молодим до центру в нас
дорога

Всукраїнську школу передового досвіду з роботи з дітьми-інвалідами створено в Донецькому обласному центрі соціальних служб для молоді. У п'яти містах області діють центри соціальної реабілітації юних громадян, а у Слов'янську для них організовано реабілітаційну школу. На допомогу центрів соціальних служб можуть розраховувати всі молоді люди, які опинилися в скрутному становищі.

Не «розморозите» гроші —
заморозимо

(Початок на 1-й стор.).

А тим часом троє вибієшників шахти «Новодзержинська» (Дзержинськ Донецької обл.) опинилися під землю на глибині майже 500 метрів унаслідок обвалу покрівлі.

Підземний полон тривав 29 годин.

Нині потерпілі у лікарні: медики висловлюють занепокоєння, що пережитий шок може серйозно позначитися на здоров'ї пацієнтів.

Візьміть Конституцію,
наповнюйте бюджет

(Початок на 1-й стор.).

За словами С. Куніци-на, заборгованість у зарплаті працівникам бюджетної сфери автономії становить 84 млн. грн., за пенсіями — 95 млн. грн.

Президент і Голова Верховної Ради звернули увагу кримських керівників на той факт, що, відповідно до бюджету-99, значна частина податків, зокрема, повністю акцизний збір, прибутковий податок з громадян, податок на прибуток з юридичних осіб, залишається в регіонах. На думку керівників країни,

це дозволить погасити заборгованість з виплати зарплатних плат і пенсій вже в нинішньому році.

Л. Кучма, говорячи про майбутній курортний сезон у Криму, підкреслив необхідність оплати податків до місцевого бюджету всіма юридичними особами.

Л. Грач повідомив Президента про розпочатий в Криму другий етап операції правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю. Учасники зустрічі обговорили ситуацію в ряді міст Криму, зокрема в

Керчі і Феодосії.

Того дня Президент України Леонід Кучма і Голова парламенту Олександр Ткаченко в Києві

урочисто підписали і передали керівникам Криму Конституцію Автономної Республіки Крим.

Фото Валерія СОЛОВІЙОВА.

Контроль
прозорий
і ефективний

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко відвідав Рахункову палату, де ознайомився з умовами праці фахівців вищого органу фінансово-економічного контролю.

Під час розмови з членами колегії йшлося про вдосконалення правової бази діяльності Рахункової палати, прозорий та ефективний контроль за виконанням державного бюджету України.

«Кожна державна копійка повинна витрачатися по-господарськи і за призначенням», — наголосив Голова Верховної Ради під час зустрічі з контролерами.

Іван ГАВРИЛЕНКО.

Партійні рядки

«Вперед, Україно!». До літа

Політична партія «Вперед, Україно!», створена установчою конференцією 6 лютого в Києві, заявила, що існуючі націонал-демократичні партії «залишилися на рівні гасел 1990 року, і не лише не запропонували програми правових і економічних змін в Україні, а й самі інтегрувалися в існуючу систему».

А політичні сили, які опинилися «біля керма влади, створили в Україні систему державно-монополістичного, «олігархічного» капіталізму». «Вперед, Україно!» звертає увагу на те, що система «безконтрольної і безвідповідальної виконавчої влади сприяє розвитку корупції та злочинності».

Головою партії обрано колишнього заступника Голови Верховної Ради Віктора Мусіяку. За його словами, лише після набрання чинності законом про вибори Президента і реального початку передвиборної кампанії з'їзд визначиться, «з чим іде» кожен із кандидатів у президенти, що вони за люди, і потім буде рекомендувати членам партії підтримувати того чи іншого кандидата. Перший з'їзд відбудеться наприкінці весни чи влітку.

«Так далі жити
не можна!»

— заявили учасники
установчих зборів
Всеукраїнського громадського
об'єднання «Народна солідар-
ність» (За соціальний захист і
взаємодопомогу)

Народний депутат України Євген Марчук, який своїм програмним висловом задав тон розмові, найстрашнішою бідною часу назвав не так бідність, за межею якої опинилося понад 26 мільйонів наших співвітчизників, як безидію. Саме вона, породжена безробіттям та масовою не виплатою зарплат і пенсій, дедалі більше заповзає в наш суспільний дім, ставить під загрозу подальше існування нашої країни взагалі. Дії нинішньої державної влади засвідчили свою неспроможність поліпшити ситуацію. Навіаки — ситуація з кожним днем погіршується.

Тому треба об'єднуватися всім, кому не байдуже подальша доля нашої країни. Від владних структур та політичних сил — до окремих особистостей. Хто чимось може допомогти своїм співвітчизникам, які, у буквальному розумінні слова опинилися на межі свого існування. Саме заради єднання українського народу, забезпечення соціального захисту населення шляхом організації

взаємодопомоги і створення «Народної солідарності».

— Наше об'єднання має займатися єдиною справою — допомагати людям, — сказав голова «Народної солідарності» Євген Марчук. — Допомогати усім — незалежно від їх партійної чи конфесійної належності. Без жодних політичних баталій та акцій.

На установчих зборах, які зібрали в Будинку

вчителів представників з усіх регіонів країни, доповідачі неодноразово наголошували: то має бути шоденна цілеспрямована конкретна робота, а не пусті обіцянки. Тому вже в залі засідань було прийнято рішення допомогти фінансово дитячому притулку в Красноармійську Донецької області, погасити його заборгованість за електроенергію і тепло. А для ліпшого знання соціальних проблем на місцях, оперативної допомоги бідним осередкам «Народної солідарності» намічено створити в більшості населених пунктів нашої країни. Як і громадські приймальні об'єднання в обласних центрах і великих містах.

«Ми не можемо миритися з тим, — сказано в заяві, прийнятій установчими зборами нового об'єднання, — що наша держава, її нинішні керівники намагаються позбавити нас людської гідності, прирікаючи

майже увесь народ на фізіологічне виживання й усуваючи від вирішення життєво необхідних проблем. Прірва між реальним життям і його трактуванням з уст державних керівників та державних засобів масової інформації сягає нечуваної висоти. Втрачено почуття міри в ладуванні дійсності. Замовчування загальнонаціональних бід дедалі частіше призводить до драм і трагедій окремих людських дол. Купка новітніх українських багатіїв відгородила владу від мільйонів незахищених, принижених і бідних. Страх перед кримінальним світом паралізує всю країну».

«Народна солідарність» хоче, щоб її почули всі співвітчизники, які по-справжньому вболівають за майбутнє нашої країни. І, звісно, ті, хто сьогодні вкрай потребує соціальної допомоги й захисту.

Роман ВАТРИЧ.

Генпрокуратура наполягатиме

Генеральна прокуратура наполягатиме на позбавленні народного депутата, лідера фракції «Громада» Павла Лазаренка депутатської недоторканості, оскільки має достатньо доказів для притягнення його до кримінальної відповідальності, — заявив Генеральний прокурор Михайло Потебенко, виступаючи у п'ятницю в Києві на засіданні прес-клубу Асоціації ЗМІ.

За словами Генпрокурора, повідомляє «Інтерфакс-Україна», матеріали слідства свідчать про наявність складу злочину. П. Лазаренко «звинувачується в незаконному відмиванні грошей».

М. Потебенко також сказав, що П. Лазаренка нині не ознайомлюватимуть з матеріалами слідства. «Згідно з законом, якщо громадянини пред'явлено звину-

вчення, то матеріали слідства йому надають після закінчення самого слідства», — підкреслив Генеральний прокурор.

Як повідомлялося, на сесії в п'ятницю глава регламентного комітету Віктор Омеліч («Громада») заявив, що лише в четвер членам комітету було запропоновано ознайомитися з 8 томами матеріалів справи.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

За межею бідності нас 26 мільйонів

Як «ревізія» створила колізію

Самоврядування: майно

Таке рішення, власне, було передбачуване заздалегідь, оскільки, розглядаючи протести в комісіях, переважна більшість депутатів висловилися за їх відхилення як необґрунтованих. Тому їх, зрештою, вже можна було б і не виносити на сесію, і все-таки, як зазначив голова облради Олександр Полівець, це зробили, щоб надати питанню більшої «прозорості».

Суть конфлікту зовсім не банальна, як декому може здатись, а досить принципова, оскільки проблема спільного майна територіальних громад є паріжним каменем місцевого самоврядування. Нині. Бо якби ради різних рівнів вчасно визначалися стосовно своїх прав на власність і відповідних обов'язків, то, м'яко кажучи, не стояли б сьогодні з протягнутою рукою перед держадміністраціями.

Отже, 21 травня минулого року на першій сесії, згідно з рішенням про управління комунальним майном області, створювалося управління майном обласної ради. Що досить істотно: ініціювалося воно облдержадміністрацією в особі одного із заступників за погодженням з облфінуправлінням та юридичним відділом секретаріату облдержадміністрації. Сумнівів щодо його законності ні тоді, ні впродовж наступних шести місяців ні в кого, а насамперед у прокуратури, не виникало.

Другим етапом своєрідної «ревізії» стала третя сесія. Згідно з її рішенням від 17 листопада 1998 року «Про заходи по забезпеченню управління майном спільної власності територіальних громад Полтавської області», було затверджено перелік об'єднань, підприємств, установ і організацій, що належать до спільної власності територіальних громад області і передавалися в оперативне уп-

равління облдержадміністрації і тих, які залишилися в управлінні обласної ради. Таким чином депутати лише нагадали, «хто в домі господар». Це і викликало рішучий опір з боку... голови облдержадміністрації Олександра Колесникова. Ще на сесії він пообіцяв «населати» прокурора і слова свого дотримав. Після того, власне, і виникли згадані протести прокурора області.

Іх розгляд на четвертій позачерговій сесії подеколи нагадував приказку «два юристи — три думки», хоча загалом засвідчив про верховенство закону над владними амбіціями.

Депутати сказали своє вагомє слово. Оскільки вони пропорційно представляють усі райони області, можна, напевне, стверджувати і те, що більшість з них є там найактивнішими політиками, що досить симптоматично з огляду на майбутні президентські перегони. Напевне, що

Відхиливши протести прокурора області, депутати облради відстояли своє законне право на управління майном територіальних громад

саме на цій сесії всі стали свідками не номінального, а фактичного становлення і голови ради — молодого й честолюбного Олександра Полівеця. Принаймні, багатьом стало зрозуміло, що він не підвладний силовому тиску, має власну точку зору. А цього вже чимало, щоб стати лідером області. Голова облдержадміністрації Олександр Колесников навпаки — піддався емоціям, а демарш, коли він демонстративно залишив сесійну залу, можна розцінювати як неспівмірність (чи небажання) вести дискусію і як відсутність необхідних бійцівських якостей, без яких стати по-справжньому своїм у «чужому» регіоні за часового цейтноту досить проблематично. А загалом більшість місцевих політологів сходяться на думці, що перша публічна проба сили керівників двох гілок влади не стане останньою.

І насамкінець кілька слів про майно. Це зовсім не надприбуткові заводи і фабрики, а дитячі будинки, інтернати, лікарні, заклади культури, освіти тощо. Аби підтримувати їх життєдіяльність, необхідно відпрацювати не тільки ефективну систему управління, а й подбати про відповідне фінансування. Аби спільне майно працювало і на задоволення соціальних потреб, і на стає поповнення бюджетів усіх рівнів.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Бюджет треба формувати знизу

Самоврядування: благоустрій

Пройшовши передвиборний марафон з одинадцятьма суперниками, міський голова Костополя Євген Денисюк одержав у спадок від попередників 1,5 мільйона гривень боргу, але не порицув у відчай. Сформував команду, до якої увійшли два недавні конкуренти на виборах. Зумів згуртувати депутатів міської ради, серед яких є представники НРУ, НДП, КПУ, позапартійні, переконати їх відкинути партійні амбіції і гуртом, засукавши рукави, подбати про те, щоб Костопись став містом, де людям було б приємно жити.

Перші кроки вже зроблено, зокрема щодо благоустрою. Передусім до тонкощів продумали, як зацікавити комунальників працювати краще, змусити їх самих заробляти кошти, «реанімувавши» занедбане тепличне господарство. І результати не забарилися: місто стало охайнішим, а комунальники за господарського підходу до справи скоротили заборгованість у зарплаті вдвітьє.

Костопиському голові разом із «командою» вдалося за цей короткий термін і за браком коштів у бюджеті заасфальтувати 4,5 кілометра вулиць і відремонтувати їх за шведською технологією. Щоб здешевити ці роботи, щонайбільше використовували місцеві щебінь і базальт.

— Дайте час, — каже міський голова, — і черга дійде до інших вулиць.

Костописьчани оцінили перші кроки голови. Чути схвальні відгуки на його адресу і від недавніх опонентів.

— Я ніколи не поринаю у відчай, — каже Євген Денисюк, — навіть у найскладніших ситуаціях. Адже завжди є вихід. Важливо тільки знайти його.

Скажімо, знайшов його міський голова і для склозаводу, що, як і більшість підприємств оборонної галузі, не зумів перейти на «мирні» рейки. Саме завдяки Є. Денисюку досягнуто попередньої згоди з іноземними інвесторами про перепрофілювання підприємства на випуск будівельних матеріалів, які мають попит. Зокрема, сухої штукатурки, а в перспективі — й склоблоків для так званих євровікон. Причому Є. Денисюк разом із керівниками підприємства не заручаються гарантією держави, а планують розрахову-

Влада відкинула партійні амбіції і засукала рукави

ватися за кредит самотужки, так само, як і з зарубіжними інвесторами, які згодні побудувати в Костополі очисні споруди.

До речі, Костопись серед інших райцентрів Рівненщини вирізняється тим, що свого часу поруч із невеличкими тут розмістили ряд підприємств великих. Це відомі в Україні ВАТ «Костописьський домобудівний комбінат», «Будінструмент», унікальний завод базальтових і теплоізоляційних матеріалів. Деякі з них через втрату партнерів і зв'язків опинилися в глухом куті. Отож міський голова виношує плани відновлення роботи й тут. Бо коли вони запрацюють на повну силу — будуть надходження в бюджет, а отже, розвиватиметься й місто.

Ще багато наміток у міського голови: забезпечення міста маршрутними таксі (це дало б змогу з'єднати Костопись з приміськими селами); кабельне телебачення; завершення спорудження за участі на паях кількох житлових будинків (а це 207 квартир для черговиків) тощо.

— Аби тільки законодавці прислухалися до пропозицій із місць формувати бюджет знизу вгору, а не навпаки. І затвердили сталі розміри відрахувань до державного бюджету. Бо хто ж краще за нас знає наші проблеми? — каже міський голова Костополя Євген Денисюк.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»

Верховна Рада України постановляє:
Відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», внесений на розгляд Верховної Ради України Президентом України у зв'язку з виданням Указу від 18 грудня 1998 року №1360/98 «Про деякі зміни в оподаткуванні прибутку підприємств», відхилити.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
3 лютого 1999 року.
№ 415-XIV.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про податок на додану вартість»

Верховна Рада України постановляє:
Відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про податок на додану вартість», внесений на розгляд Верховної Ради України Президентом України у зв'язку з виданням Указу від 21 грудня 1998 року № 1370/98 «Про деякі питання обкладення податком на додану вартість», відхилити.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
3 лютого 1999 року
№ 416-XIV.

УКРАЇНА ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПОСТАНОВА

м. Київ 4 лютого 1999 року № 8

Про визнання обраними та реєстрацію Іванова В. Г., Анастасієва В. О. народними депутатами України у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі

Верховна Рада України 2 лютого 1999 року у зв'язку зі смертю припинила достроково повноваження народних депутатів України Яковенка Леоніда Олександровича та Варбанця Івана Михайловича, обраних у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від Комуністичної партії України.

Відповідно до частини першої статті 49 та статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України», пункту 18 статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» та за результатами виборів народних депутатів України у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, які відбулися 29 березня 1998 року, Центральна виборча комісія постановляє:

1. Визнати обраними та зареєструвати:
ІВАНОВА Валерія Геннадійовича, 1947 року народження, Волноваського міського голову Донецької області, члена Комуністичної партії України, проживає в м. Волновасі Донецької області, народним депутатом України у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від Комуністичної партії України, якого включено до списку цієї політичної партії № 103.

АНАСТАСІЄВА Валентина Олексіївна, 1925 року народження, інженера-радіотелемеханіка, голову міської ради організації ветеранів України, начальника районного спортивно-технічного центру «Харківський» Товариства сприяння обороні України, члена Комуністичної партії України, проживає в м. Києві, народним депутатом України у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від Комуністичної партії України, якого включено до списку цієї політичної партії під № 104.

2. Опублікувати цю постанову в газеті «Голос України» та оприлюднити в засобах масової інформації Донецької області та м. Києва.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Закону України «Про лізинг»

Верховна Рада України постановляє:
1. Частину другу статті 21 Закону України «Про лізинг» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 16, ст.68) виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 14 січня 1999 року.
№ 394-XIV.

У номер

Вінниця

Добре серце...

26 літрів крові здав протягом трьох останніх років, до того ж безкоштовно, вінничанин Едуард Букін. Уперше він став донором 1981 року, коли навчався в місцевому політехнічному інституті. Відтоді 60 разів надавав допомогу хворим. Е. Букіну присвоєно звання «Почесний донор України».

За словами головного лікаря обласної станції переливання крові Віталія Маланюка, більш як 15 тисяч вінничан здають протягом року кров. Хоча кількість донорів зменшилась, однак цей показник є одним з кращих у державі.

Миколаїв

Акції — регіональній владі

У колективі Миколаївського глиноземного заводу із задоволенням сприйняли рішення уряду про передачу в управління облдержадміністрації державного пакета акцій цього підприємства. Це — 25 відсотків плюс одна акція від уставного фонду терміном на 5 років. Регіональній владі в структурі тимчасово передано також ті акції, які поки що не реалізовано, — їх продаж відбуватиметься через конкурси вже нинішнього року. Плановано, що облдержадміністрація і ЗАТ «Трудовий колектив МГЗ» сформулюють консолідований пакет акцій, який перевищить 51 відсоток їх загалу. Таким чином, вважають тут, вдасться краще відстоювати інтереси і самого заводу, і регіону та держави.

Львів

До спільного дому — разом

У Львові відбувся установчий з'їзд Конфедерації національних товариств західних областей України. Його делегати репрезентували інтереси національних меншин — росіян, поляків, німців, угорців, чехів, румунів, євреїв, рома. У західних областях нині проживає 1,3 млн. іскорінного населення. Метою конфедерації є об'єднання зусиль задля розбудови демократичного громадянського суспільства, подолання проблем у сфері економіки, культури, політики.

Луганськ

... І кіт за поріг

У мальовничому місці райцентру Старобільськ виріс п'ятиповерховий будинок, зведений місцевим ПМК «Будіндустрія». Новобудову введено в експлуатацію завдяки підтримці обласної організації «Союз «Чорнобиль». Отож пустять за поріг кота і справлять новосілля у двадцяти квартирах пасамперед сім'ї «чорнобильців», а ще — медичних працівників, правоохоронців та офіцерів запасу.

Луцьк

Тепловоз — добре. А електровоз — краще

Керівники Волинської, Рівненської обласних держадміністрацій та Львівської залізниці домовилися про електрифікацію залізничної лінії Рівне—Цумап—Ківерці—Луцьк. Вона матиме експлуатаційну протяжність близько 80 кілометрів. Новий вид транспорту дасть можливість підвищити культуру перевезень пасажирів, здешевити витрати на вантажні перевезення. Будівництво, що розпочнеться в лютому, закінчиться в жовтні цього року.

Севастополь

Пам'ятати вічно

До десятиріччя виведення радянських військ з Афганістану в центрі Севастополя відкриється музей, де експонуватимуться особисті речі й фотографії земляків, загиблих на «чужій війні». На їх честь на Алеї Слави посаджено 15 блакитних ялин. Нові експозиції підготовлено в музеях і Морській бібліотеці. У церквах відправлять урочисті папаниди.

У пальтах і рукавицях сидять учні на уроках

Освіта

У чотирьох приміщеннях Освітньо-сільської неповно-середньої школи Камінь-Каширського району навчаються 216 дітей. Власне, це старі-престарі сільські будівлі, зведені 50—60 років тому, де вікна майже торкаються самої землі. Два приміщення школи аварійні. Стіни — обшарпані, підлога — вгниваються, дах — протікає...

Заступник директора школи Галина Митчик сказала так:

— У п'ятдесяти роках мій батько разом з іншими сільськими майстрами будував ці приміщення. Їх зводили із розібраних будівель тих людей, яких більшовики вивозили в Сибір. Пази між дошками у стінах заповнювали сосновими шишками, щоб було тепліше. Так і до сьогодні.

ні. Закінчила я школу, мої діти, а тепер онуки... І за всі ці роки нічого не змінилося на ліпше. Дрова на опалення маємо, але тепло у приміщеннях не тримається. Учні сидять на уроках у пальтах і рукавицях.

Не деталізувати того, що я побачив. Мабуть, гірших приміщень у всій Україні немає. Це та ситуація, коли негайно треба щось робити. А це «щось» — будувати нову школу.

Голова Камінь-Каширської райдержадміністрації Ростислав Кухтей, який на прохання поліщуків привіз мене в село Осівці, показав будівельний майданчик, де чотири роки тому було розпочато будівництво нової школи на 315 місць.

— Кошти виділяв Мінчорнобиль, — розповів Ростислав Адамович. — Будівельники за короткий строк звели нульовий цикл, а після цього фінансування припинилося. І ось

уже кілька років тут ніхто нічого не робить. Деякі чиновники знаходили «причину», мовляв, народжуваність падає, скоро нікому буде ходити до школи...

Я таким чиновникам порадив би побувати в цьому селі, поговорити хоча б із сільським головою Степаном Дем'яніком. Ось що я почув від Степана Андрійовича:

— Нині в Осівцях — сорок молодих забудовників. Село велике, в нас 1500 мешканців. Торік народилося 38 дітей. Через рік кількість школярів збільшиться на сорок п'ятдесят. Що робити? Де ці діти вчитимуться? Старенькі приміщення школи ось-ось розваляться. Хто за це відповідь? Єдиний вихід — продовжити розпочате будівництво нової школи.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Підируємо. На жаль

Медицина

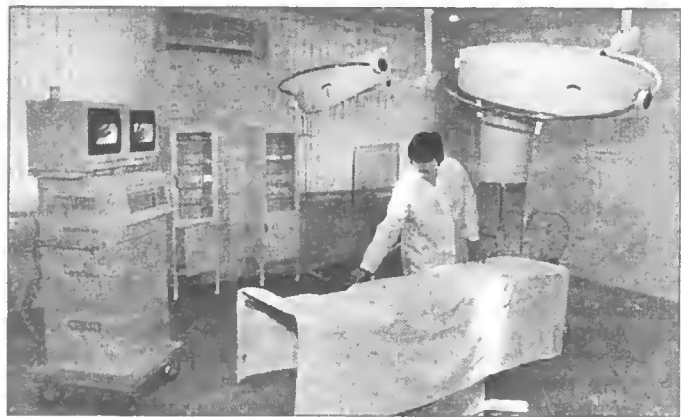
Чуму людство перемогло. На підході ліки проти СНІДу. Проте серцево-судинні захворювання, напевно, існуватимуть вічно.

Саме через них в Україні рсеструють 60 відсотків від усіх смертей. Це виводить нашу країну в сумні лідери серед європейських держав.

Фахівці-кардіологи вбачають у цій ситуації кілька причин. І якщо небажання позбавитися шкідливих звичок та вести активний спосіб життя — суто особиста справа, то відсутність необхідного медобладнання та медикаментів — проблема держави. Нещодавно в

Києві на базі кардіологічного відділення Центральної міської клінічної лікарні відкрито відділ рентгенкардіоінтраваскулярної хірургії. Незважаючи на таку довгу і «страшну» назву, метод зовсім безболісний і практично безкровний. За допомогою унікального обладнання голландської фірми «Філіпс» можна досліди і побачити на екрані найменші судини головного мозку, серця та інших внутрішніх органів.

А за потреби й прооперувати без хірургічного втручання за допомогою тонкої трубки, яка розширює судини і тим самим запобігає інфаркту міокарда. Період реабілітації хворого становитиме 5—6 днів.

Обійшлося відкриття цього відділення міському бюджетові в 6,5 млн. гривень. Відкрити двері закладу для перших пацієнтів планують приблизно через місяць. Поки що вирішується пи-

тання, чи буде лікування безплатним, а якщо доведеться платити, то чи буде це доступним для пересічного громадянина.

Богдан ДОВНИЧ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Все краще — дядям!

Сто тридцять — саме стільки вагітних жінок, які перебувають або збираються у декретні відпустки, налічують у відділі кадрів Херсонського акціонерного товариства «Красень», колишньої швейної фабрики «Більшовичка». Якщо ж узяти до уваги близько п'ятдесяти малюків, котрі є у працівників підприємства вже сьогодні, стане зрозуміло, чому нині кожна з мам переймається питанням дитсадка.

Загалом дитсадок у швейників є, та хазяйнують там геть чужі люди. Кілька років тому фабрику приватизовано, основні виробничі фонди колектив викупив за цінні папери. Згідно з чинним законодавством приватникам передано й відомчу соціальну сферу.

Часи були тяжкі, йшлося взагалі про виживання потужного підприємства легкої промисловості, котре спеціалізувалося на пошитті чоловічих костюмів, брюк, жіночих піджаків тощо. Централізоване постачання й фінансування — відсутні, брак оборотних коштів, повна невизначеність з перспективою... Отож, не до соцієри було, а тим паче дитячого садка.

От і стояв він закритий. Звісно, надходили пропозиції від сторонніх структур, але директор фабрики Віктор Мірошніченко чудово розумів: настане час, коли дитсадок буде потрібний.

Ось саме тоді, в 1995 році, надійшла конструктивна пропо-

зиція від керівництва нещодавно створеної Школи гуманітарної праці, на той час першого приватного навчального закладу в Херсоні. Згідно з договором ШГП не лише зберігала навчальний профіль, а й утримувала дитсадківські групи фабричан. На той час подібний договір обидві сторони влаштував.

Та згодом постало питання про продовження або розірвання договору оренди. Стосунки між керівниками фабрики та школи вже не можна було назвати добросусідськими. Підприємство почало вимагати повернення власного майна, а школа не збиралася виселятися з орендованого приміщення.

Різнокаліберна «артилерія», як-от комісії, перевірки, навіть судові засідання арбітражних органів — була втягнута у, здавалося б, просту справу. Поверни чужу власність, пане директоре школи, та й годі. Тим паче, що у підсумку рішення схилилося на бік швейників.

Як довго ще триватиме тяганина — не відомо. А вже директор школи Артем Кияновський зайняв теж виграну позицію: він скрізь доводить, що йдеться про виселення обдарованих дітей, котрі вчаться в елітарній школі. Куди ж їх ось так, серед білого дня?

Звісно, діти мають вчитися, хай і в елітних школах, але, погодьтеся, не за рахунок інших дітей.

Сергій ЗЛЕНКО.

Херсон.

Слизький шлях до Європи

Удоброго господаря в будинку завжди чиста підлога. І необов'язково класти на неї перські килими чи вистеляти дубовим паркетом. Головне, щоб підлога в домі була зручною й безпечною для тих, хто по ній ходить...

Про покриття головної вулиці столиці цього не скажеш. Схоже, «батьки» міста планували вкрити Хрещатик килимовими доріжками. Інакше центром Києва можна ходити без ризику для життя лише в суху погоду.

Почалася друга в цьому сезоні зима, а разом з нею й черговий масовий падіж на центральній вулиці міста. Вона нині нагадує високогірний каток. Медео, правда, пунктів прокату ковзанів на Хрещатику поки що немає.

Якби великий Данило Хармс прогулявся нині нашим Хрещатику, то, без сумніву, написав би щось на зразок того: «Я стояв у центрі Києва й думав про нього в контексті однієї з європейських столиць. А навколо бабусі падали й падали...» І не лише бабусі.

— Я працюю на Європейській площі. Виходжу з метро «Хрещатик» і доповзаю до роботи хвилин за двадцять. Ця нова плитка замість нормального тротуару така красива й така слизька! — скаржиться жінка бальзаківського віку.

— На підборах Хрещатику ходити небезпечно! Доводиться весь час дивитися під ноги, щоб не наскочити на «міну» — каналізаційні люки з глибоким орнаментом на кришці. Ось у цей узор шоразу провалюються підбори, — ділиться пережитим дівчина.

— О цій порі я взагалі намагаюся тут не ходити, — розповідає дідусь з паличкою. — Хоча й живу на сусідній вулиці, на Лютеранській, Хрещатик обходжу двором — слизько. Пробував клеїти на підшви черевиків лейкопластир, мало допомагає. А надто коли підтануло все, а потім морозець ударив, то тут можна влаштовувати змагання з ковзанярського спорту...

Можливо, після ремонту й не планувалося робити Хрещатик пішохідним. Вистеливши його новомодним покриттям у травні, міськкадміністрація, мабуть, готувала подарунок киянам і гостям столиці до Нового року у вигляді атракціону — «Слизький шлях до Європи»... Рушаймо?!

Ольга ЗИМОВА.

Мал. Віктора ПОПОВА.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Законодавчі акти,
статті народних депутатів,
коментарі,
аналіз,
прогноз

У комітетах Верховної Ради України

Рада НБУ підвітна лише парламенту

На засіданні Комітету з питань фінансів і банківської діяльності розглянуто питання про внесення змін до закону «Про банки і банківську діяльність», поданих Національним банком України.

У проєкті постанови ВР було запропоновано вважати такою, що втратила чинність, норму, за якою Національний банк України скасовує дозвіл на створення комерційного банку та відкликання ліцензії на виконання банківських операцій комерційним банком, котрі станом на 31 березня кожного року мають розмір статутного фонду менш як 1 млн. екю. Водночас народний депутат Ігор Юшко вніс на розгляд цю норму в іншій редакції. Його проєктом передбачено, що, починаючи з 1 січня 2000 року, в разі, якщо розмір статутного фонду комерційного банку станом на 31 березня кожного року становитиме суму, еквівалентну менш як 1 млн. екю, Національний банк України зобов'язаний скасувати дозвіл на створення комерційного банку та відкликати ліцензії на виконання банківських операцій. Окрім того, проєктом пропонується доручити Комітету з питань фінансів і банківської діяльності розробити та подати на розгляд Верховній Раді проєкт закону щодо встановлення механізму захисту від зникнення статутних фондів і власних капіталів комерційних банків та фінансових установ внаслідок інфляційних процесів. Комітет підтримав проєкт постанови, внесений народним депутатом Ігорем Юшком.

На засіданні також розглянуто внесення народними депутатами — членами комітету — проєкту закону «Про Раду Національного банку України».

Законопроєктом встановлено, що втручання у будь-якій формі органів законодавчої та виконавчої влади або їх посадових осіб у виконання функцій і повноважень Ради Національного банку України забороняється. Рада Національного банку підвітна Верховній Раді України.

Співпраця на здоров'я

Відбулася зустріч членів Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства з заступником голови Комітету з питань охорони здоров'я, молоді та спорту Національних зборів Республіки Болгарія, головою парламентської групи «Болгарія—Україна» Димитром Івановим та Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Болгарія в Україні Олександром Димитровим.

Під час зустрічі було обговорено стан справ у галузі охорони здоров'я населення обох країн та заходи, що вживаються з метою її реформування, поліпшення фінансового забезпечення. Зокрема, зацікавлення в українських парламентарів викликав досвід Болгарії з підготовки до введення в країні вже нинішнього року закону про обов'язкове медичне страхування громадян. Обговорювали також проблеми санаторно-курортної галузі обох країн. Окрім того, звернули увагу на спрощення процедури реєстрації ліків українського виробництва в Болгарії і через укладання двосторонньої угоди — про взаємне визнання результатів тестування медикаментів.

На зустрічі досягнуто домовленості про налагодження співпраці парламентаріїв-медиків обох держав, про взаємний обмін чинними актами національного законодавства у сфері охорони здоров'я.

Пильнуймо: приватизація в енергетиці

Задля вдосконалення законодавчого поля, що регулює відносини в галузі енергетики, з ініціативи Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки на розгляд Верховної Ради внесено проєкти законів про особливості приватизації майна підприємств паливно-енергетичного комплексу та про зміни до закону про приватизацію майна державних підприємств. Чинний порядок приватизації та-

ких об'єктів, як енергопостачальні компанії, не може влаштовувати нікого, і передовсім державу, яка несе відповідальність за енергозабезпечення споживачів. Зазначалося, що дії уряду щодо передачі держпакетів акцій енергетичних підприємств комерційним банкам, комерційним структурам або приватним особам в управління не продумані й можуть призвести до розвалу енергетичної системи України.

Комітет розглянув також і схвалив угоди з урядом Російської Федерації про взаємний залік заборгованості за поставлені енергетичні ресурси і розщеплювані матеріали, з урядом США — про співпрацю в мирному використанні ядерної енергії.

Домашній затишок — від держави

Комітетом з питань будівництва, транспорту і зв'язку на спільному засіданні з колегою Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики обговорено підготовку законопроєктів у сфері будівництва та житлово-комунального господарства.

Темою засідання стали актуальні питання правового забезпечення розв'язання проблем фінансово-економічного стану підприємств будівельної галузі, функціонування житлово-комунального господарства, реформування житлової політики, законодавчого забезпечення довгострокового пільгового кредитування житлового будівництва.

Вирішено створити тимчасові робочі групи з народних депутатів та провідних фахівців галузі для підготовки відповідних законодавчих актів. Внесено пропозицію провести парламентські слухання про нову редакцію Житлового кодексу, а також роз'яснити його основні положення в комітетах та фракціях Верховної Ради.

Прес-служба
Верховної Ради України.

6-7

З трибуни
ПАРЄ — про наші
погляди
і проблеми

8

Обіцяти легше,
ніж виконувати

9

Кому — зелене,
кому — червоне

10-11

Чи потрібне
таке
«реформування»
видавничо-
поліграфічної
галузі?

Проект Податкового кодексу зрозумілий для всіх, крім платників податку

Податковий кодекс (ПК) у такому вигляді, у якому його сьогодні бачать Кабінет міністрів України і Державна податкова адміністрація, напевно чи здатний допомогти платникам податків. Такого висновку дійшли фахівці Центру розвитку українського законодавства (ЦРУЗ), коли проаналізували задекларований на початку вересня Прем'єр-міністром проєкт ПК.

За роки незалежності правове поле України формувалося настільки хаотично і незграбно, що на сьогодні для того, щоб урегулювати будь-яку його частину, потрібно вносити зміни до ще багатьох нормативних актів. Абсурдність ситуації полягає в тому, що чим більше нововведень з'являється у податковому законодавстві, тим важче стає платити податки. Ось чому Податковий кодекс вважають панацеєю майже від усіх негараздів нашої економіки. Саме через це проєкт ПК, розроблений Кабінетом міністрів України та Державною податковою адміністрацією, привертає до себе скрупульозну увагу з боку платників податків. У ЦРУЗ вважають, що цей кодекс є надто важливим, аби ставитися до нього поверхово.

Через кодифікацію податкового законодавства усуватимуться окремі неузгодженості та суперечності, що є у правовому полі держави. До того ж проєкт дієздатного ЛК має містити ще й реформу податкової системи. Але вищевказаного варіанта ПК це, судячи з усього, не стосується. Проєкт об'єднує фактично всі чинні законодавчі акти, але реформою податкової системи у ньому майже не пахне. Більше того, абсолютно незрозумілими залишаються межі повноважень ПК. У ст. 1022 так і сказано: «У випадках, передбаче-

них цим кодексом та іншими нормативними актами з питань оподаткування, можливо застосування інших видів податкових пільг». Що саме мається на увазі під «іншими нормативними актами...», проєкт замовчує.

На думку Андрія Мірошниченка, директора департаменту аналітичних досліджень ЦРУЗ, кодекс лише констатує факти, майже нічого не змінюючи.

Важко зрозуміти, чому розробники проєкту свої розрахунки так жорстко прив'язують до конкретної цифри (сума податків має бути 30% ВВП), — каже він. — Для кого ми робимо цей кодекс — для ВВП чи, може, для експертів МВФ, які й вимагають цих 30%? А можливо, все-таки для підприємств, котрі ці податки сплачують? Якщо для останніх, то я не розумію, чому не можна прив'язати рівень оподаткування, скажімо, до обсягів виробництва, рентабельності — до умов конкретного платника податків? Адже сума отриманих податків — це величина похідна, а не визначальна. І взагалі, на мій погляд, у кодексі не можна робити сталими узагальнюючі цифри, що характеризують макроекономічні показники.

Не менше казусів із податком на фізичних осіб. У кодексі його зменшено з 40% до 30%, але не ясно, чому в розрахунок даних показників автори проєкту відштовхуються від нинішньої «межі малозабезпеченості»: хто отримує дохід, «що відповідає вартісній межі малозабезпеченості», той звільняється від оподаткування. Тим самим чинна межа малозабезпеченості в проєкті фактично визнається достатньою (аби не вмерти з голоду?). А це може означати лише одне: Україна офіційно визнає, що її середнім кла-

сом є люди, дохід яких хоч на копійку, але вищий від межі малозабезпеченості. У що виліється така підміна понять — відомо вже сьогодні.

Основний податковий тягар лежить на плечах формально середнього, а насправді — бідного класу. Справжні «середняки» платять податки, призначені для багатих, а багаті зрівняні з «середняками». Ось чому середній клас, який завжди був основним утримувачем бюджету і Пенсійного фонду, не може розвинути. І так буде доки держава не зізнається, що для нормального життя 100—150 грн. на місяць — замало.

З одного боку, ПК має забезпечити «справедливий підхід при оподаткуванні всіх категорій платників податків», а з другого — «... у кодексі буде передбачено спеціальні податкові режими для окремих галузей народного господарства», а право сплачувати окремим категоріям платників». Кому вірити? На це запитання юристам ЦРУЗ відповісти так само важко, як і зрозуміти зміст пункту 1 ст. 1008 (підпункт Б1). Цитуємо: «Встановлення податків, зборів та інших податкових платежів проводиться виходячи з необхідності фінансування видатків держави...». Іншими словами, чиясь бажання, наприклад, побудувати на Хрещатику піраміду (чи не диво архітектури кінця XX століття?), є «видатками держави», які необхідно буде профінансувати платникам податків... Назва цього розділу, до речі, — «Соціальна справедливості».

Професійні бухгалтери переконливо доводять: без наведення порядку з бухгалтерським обліком ПК буде недієздатним документом... Як виявилось, таку позицію відстоює й ціла група парламента-

рів, зокрема народний депутат України Ірина Білоусова (Комітет з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій), до якої ми звернулися за коментарем.

Роль ПК зведеться до мінімуму, якщо не буде розв'язане питання з бухгалтерським обліком, — каже вона. — Дивіться, що ми маємо: Україна відмовилася від бухгалтерського стану одиниці господарювання. А не знаючи цього, ми просто не можемо знати, у якому стані вся економіка країни. Тому лише прийнявши закон про систему бухгалтерії і звітності, можна буде оцінювати значення кодексу як такого.

Ірина Білоусова стверджує, що проєкт ПК — надто складний для сприйняття переважної більшості платників податків і жодним чином не спрощує механізм обчислення необхідних податкових відрахувань. Навпаки, у проєкті начебто стверджується, що величезна кількість податків є абсолютно нормальним явищем. «Податковий кодекс повинен бути максимально зрозумілим і простим у реалізації, — каже народний депутат України, — але у проєкті цього немає».

Незважаючи на те, що проєкт сирий і над ним треба не одну ніч і не одній людині посидіти, хочеться запитати: чи знають автори проєкту про існування Основ світового податкового кодексу? Цей документ ще у 1996 році було розроблено провідними американськими фахівцями у галузі оподаткування спеціально для країн з перехідною економікою, і ним уже скористалася більшість країн Східної Європи. До речі, цей кодекс неважко знайти в Інтернеті...

Ярослав ХОБТА.

3 трибуни ПАРЕ — про наші

Ми — на порозі остаточного виконання своїх зобов'язань

Виступ глави української парламентської делегації Бориса ОЛІЙНИКА на січневій частині сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи 1999 р. в обговоренні питання «Дотримання Україною обов'язків і зобов'язань як державою-членом Ради Європи»

Високодостойні колеги!

Ми вдячні всім підрозділам Парламентської Асамблеї Ради Європи за допомогу по узгодженню нашого національного законодавства з європейськими стандартами. Розважливо сприймаємо і критику доповідачів за певну повільність у ратифікації деяких законів, котрі входять до пакста зобов'язань. Не виправдовуватимусь особливостями кризового суспільно-економічного стану в Україні, оскільки усвідомлюю, що за всіх умов зобов'язання треба виконувати. На це й спрямована енергія і нашої делегації, і парламенту та виконавчих інституцій.

І все ж змушений зазначити, що у висновках шановних доповідачів та в Резолюції і Рекомендаціях відчувається незбалансованість у позитивах та негативах — останнім надається перевага за рахунок перших.

Хотілось би вбачати в цьому не упередженість, а скоріше результат неповної інформації. Так, скажімо в розділі І (параграф 6) Резолюція звинувачує нас у повільному переданні пенітенціарної системи зі структур МВС до Міністерства юстиції. А тим часом

ще у квітні 98-го указом Президента створено і діє Державний департамент з питань виконання покарань, який підпорядкований безпосередньо Кабінетові міністрів.

Аби уникнути подібних непорозумінь, вважав би за потрібне вистіти деякі уточнення.

Зобов'язання України поділяються на дві частини: перша вимагає прийняття низки законів та інших нормативно-правових актів, які мають відповідати принципам Ради Європи, друга — приєднання до міжнародно-правових документів цієї високої інституції.

На сьогодні Україна підписала всі договори та угоди, передбачені висновком № 190 (1995 р.), переважно більшість яких ратифіковано.

Себто із 17 міжнародно-правових документів на сьогодні підписано 17, ратифіковано — 15.

Починаючи з 11 березня 1997 року, в Україні діє мораторій де-факто на виконання смертних вироків.

Що ж до реалізації зобов'язань, пов'язаних з ухваленням законів та інших нормативно-правових актів, то в Україні вже прийнято нову Конституцію, закони про вибори народних депутатів та Президента України. Верховною Радою схвалено у першому читанні проєкти Кримінального та Цивільного кодексів, які готуються до прийняття у другому, остаточному, читанні. При цьому в проєкті нового Кримінального кодексу не передбачається смертна кара.

Готуються до ратифікації законопроєкти «Про політичні партії», «Про судоустрій», про внесення змін до чинного

законодавства України щодо захисту національних меншин.

23 грудня 1998 року Верховна Рада України затвердила Конституцію Криму. Таким чином, повністю виконано положення пункту 7 Висновку ПАРЕ № 190 (1995 р.).

Нарешті, 15 січня 1999 року нашим парламентом ухвалено Закон «Про столицю України місто-герой Київ», засади якого відповідають принципам Європейської хартії місцевого самоврядування та Рекомендаціям Конгресу місцевих і регіональних влад Європи.

На сесію парламенту, яка розпочнеться 2 лютого 1999 року, заступником Голови Верховної Ради відомим юристом В. Медведчуком внесено проєкт закону України про запровадження мораторію де-юре на виконання смертних вироків, який діятиме до прийняття нового Кримінального кодексу.

Таким чином, Україна робить усе від неї залежне, аби ще цього року довиконати зобов'язання перед Радою Єв-

ропи, поєднуючи проведення правової реформи з вирішенням вельми складних політичних та соціально-економічних питань перехідного періоду.

Не хотілося б, аби занадто жорстке ставлення до нас із боку деяких депутатів Парламентської Асамблеї, як і неврахування справді важких проблем молоді держави, трактувалося нашим населенням як упереджене, що негативно впливатиме на процес інтеграції України до європейської спільноти.

Сподіваюся, що вищевикладені аргументи сприятимуть об'єктивному ставленню до України в колах Асамблеї.

Ми стоїмо на порозі остаточного виконання всього пакста зобов'язань. Було б логічним, аби ця тенденція знайшла віддзеркалення у висновках шановних доповідачів, яким ми вельми вдячні за мнотрудну працю. У зв'язку з цим ми й просили б врахувати наші поправки до Резолюції та Рекомендації.

Дякую за увагу!

Об'єктивність — запорука розв'язання конфлікту в Косові

Трагічні події в Косові — Метохії вкотре засвідчують, що кризу в цьому краї можна вирішити мирно тільки за безумовного дотримання резолюції Ради Безпеки ООН 1160 від 31.03.98 р. (параграф 8), коли всі держави не допускать продажу чи постачання в СРЮ, включно з Косовим, зброї, а також заборонять вишкіл терористів для заправки їх у Косово.

Коли неухильно виконуватиметься резолюція 1199 від 23.09.98 р., котра вимагає від держав здійснювати заходи у відповідності з їх внутрішнім законодавством і міжнародним правом по забороні збору фінансових засобів на їхніх територіях з метою, яка суперечить резолюції 1160?

Коли дотримуватиметься резолюція 1203 від 24.10.98 р., в якій Рада Безп-

ки засудила підтримку ззовні, включно із постачанням зброї та навчанням бойовиків для заправки їх у Косово, і висловила стурбованість порушенням заборон, утверджених резолюцією 1160?

На жаль, усі ці вимоги й досі грубо порушуються. Зброя постачається косовським сепаратистам не лише з Албанії, а й з інших країн. Відтак звільнену югославськими підрозділами територію одразу ж захоплюють терористи. Все нові й нові провокації, які вони вчиняють, нерідко завершуються трагічно.

Так сталося і в селі Рачак після того, як бойовики вбили сербського поліцейського. А до того тільки за період з 13 жовтня по 26 грудня 98-го року було вчинено близько 500 розбійних актів, внаслідок яких загинули 12 полі-

цейських і 20 громадян. Викрадено 34 мирних жителів і 3 поліцейських, двох із них після зв'язаних тортур убито. Тільки в 98-му році серби і чорногорці повністю вигнані з 87 сіл.

Чому про всі ці та інші факти мовчить світове співтовариство? Складається враження, що хтось має намір залишити за сербами єдине право — право беззахисно вмирати.

За такого підходу годі й сподіватися стабілізувати обстановку не лише на Балканах, а й у Європі. Тільки за об'єктивного, неупередженого ставлення до обох конфліктуючих сторін європейське співтовариство в спроможності вивести Косово на шлях миру.

Повага до принципів, закладених в 11 пунктах угоди Холбрука—Милошевича, у Гельсінському заключному акті

та Паризькій хартії ОБСЄ, за суворого дотримання територіальної цілісності й рівноправ'я всіх національних і конфесійних общин — ключові умови миру в сербському краї Косово — Метохія.

Тим, хто запрошує НАТО ракетами і бомбами вирішити сьогодні питання в Косові на свою користь, варто зауважити, що зовтра ті самі бомбардувальники можуть «завітати» і до них.

Рада Європи абсолютно резонно намагається розв'язати цей трагічний вузол тільки мирним шляхом, на основі діалогу сторін.

До речі, югославська сторона близько двох десятиліть разів на найвищому рівні прибувала в Приштин, запрошуючи за стіл переговорів усі без винятку общини. Однак крайні сепаратисти жодного разу не відгукнулися.

Від ПАРЕ чекаємо конкретних порад і дій

Виступ члена Парламентської Асамблеї Ради Європи Анатолія РАХАНСЬКОГО щодо доповіді «Економічна ситуація в Росії та в Україні» Страсбург, 28.01.99

Шановний пане голову!

Пані й панове!

Я хотів би подякувати керівництву економічного комітету РЕ за включення до порядку денного питання про економічний стан не лише в Росії, а й в Україні; доповідачам, які зумили висвітлити економічну ситуацію в цих великих європейських державах. Відрадно, що доповідачі закликають Асамблею розібратися у надзвичайно складній економічній ситуації у цих країнах — надати їм міжнародну моральну і концептуальну допомогу.

Дозвольте мені зупинитися на складній економічній ситуації в Україні. Гадаю, вона мало чим відрізняється від ситуа-

ції у Росії. Протягом останніх 8 років в Україні значно скорочується ВВП за рахунок різкого скорочення виробництва вітчизняних товарів. Структурна перебудова виявилася складнішою, ніж її уявляли експерти, в тому числі й із країн з розвинутою ринковою економікою. Кон-

версія підприємств потребує колосальних інвестицій, а їхній рівень впав за 8 років у десятки разів.

Без припливу капіталів і поживалення інвестицій Україна, та й Росія, не зможе в найближчому часі вийти із ситуації, що склалася. Розрив виробничих зв'язків України з підприємствами інших країн колишнього Радянського Сою-

зу, і насамперед з Росією, спричинив різке скорочення експортно-імпортних зв'язків, втрату традиційних ринків.

Проповідувана деякими радикальними реформаторами ідея про те, що ринок, мовляв, усе розставить по своїх місцях, не виправдалася. В результаті навіть економічно здорові підприємства не можуть вийти на рівень рентабельності, не кажучи вже про їх дохідність. Вони просто не можуть продати свою продукцію за гроші.

На жаль, реформування економіки в Україні провадиться методом «спроб і помилок», без аналізу позитивного досвіду інших країн. Нелюдська банківська і податкова системи, фінансова незбалансованість, зростання тіньової економіки, злочинності та корупції привели Україну та її народ до крайньої межі.

Членам постійної делегації у РЕ від України прикро і неприємно, що представник від уряду України не присутній на засіданні сесії ПАРЕ з цього важливого питання. Це свідчить багато про що. Адже цілі та завдання у нас єдині — знайти шляхи виходу із кризи в країні.

Складно відбуваються зустрічі з виборцями в округах. Нехтування соціальними аспектами реформ призвело до того, що важко уявити собі в будь-якій країні Ради Європи: робітники місяцями не одержують заробітної платні за свою працю, пенсіонери — пенсії. Особливо постраждали від цього вчителі, лікарі, працівники соціального сектора і працівники сільського господарства. Водночас вони зобов'язані платити за комунальні послуги, навчання, лікування. Виборці мають намір звер-

татися з цих питань до суду Ради Європи. Уявіть собі, на що він перетвориться, коли тільки з України посиплються мільйони скарг.

Моя країна, Україна, з її 50-мільйонним населенням перебуває в надзвичайно складному перехідному періоді. Проблема полягає у відсутності необхідної стабільності і незадіяності інструментів регулювання економічного життя, що їх використовують у всіх європейських країнах, особливо в країнах Євросоюзу.

Держава виявилася неспроможною збудувати свою економічну політику так, щоб її було спрямовано на зростання виробництва, здійснення необхідних структурних змін і підвищення ефективності економіки. Це свідчить про серйозні стратегічні помилки, яких припустилися під час реформ, на що справедливо вказують

погляди і проблеми

(Початок на 6-й стор.).

доповідачі. Для населення України не зрозумілі масштаби вивезення капіталів із країни. Тож проблема не лише в тому, щоб вишукувати кошти для інвестування в Україну, а й у тому, щоб спільними зусиллями перспинити шлях незаконному вивезенню капіталів з України з використанням міжнародних механізмів. Країни-члени Ради Європи мають допомогти Україні в цьому.

Хочу звернути увагу членів Ради Європи, що більшість авторитетних міжнародних фінансових і економічних організацій, пропонуючи свої послуги щодо надання фінансової допомоги, висувають часто-густо кабальні умови, і економічні, і політичні. Перешкоджають виділенню квот на експорт товарів, тобто не пускають Україну на європейський ринок. Україна щороку відвертає близько

15% коштів зі свого бюджету на ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС.

На пропозицію членів нашої делегації Парламентська Асамблея РЄ двічі зверталася до «великої сімки» про надання для цих цілей коштів через ЄБРР, який має спеціальний чорнобильський рахунок. Однак це питання розв'язується повільно.

Серйозна політико-економічна проблема виникла з нерегульованим поверненням

після депортації кримських татар у Крим. Скажіть, яка країна у світі, навіть економічно сильна, справилася б із переселенням у неї відразу 250 тисяч осіб.

Україна прийняла рішення про вступ до Фонду соціального розвитку Ради Європи. Сподіваємося, що ця авторитетна фінансова організація Ради Європи оперативіно відгукнеться на пропозиції України з цього питання.

Шановні колеги!

У Європі не може бути стабільності без політико-економічної стабільності в Україні, Росії.

Я розумію, що чимало залежить від мостів країни, її ксривництва.

З іншого боку, Парламентська Асамблея не має обмжуватися лише обговоренням цього питання.

Населення України чекає від ПАРЕ конкретних порад і дій.

Дякую за увагу.

Виступ члена делегації Верховної Ради України у Парламентській Асамблеї Ради Європи Сергія ГОЛОВАТОГО під час слухання питання «Дотримання Україною зобов'язань, взятих під час вступу до Ради Європи»

Пане Прсзидент!

Мене охоплює почуття невимовного смутку, коли я порівнюю ейфорію та надію, пов'язані з поверненням України в сім'ю європейських націй у 1995 році, з нинішнім обговоренням стану виконання мостою країною її зобов'язань як держави-члена РЄ.

Важко заперечити основні висновки Комітету з питань моніторингу, що стосуються виконання Україною своїх зобов'язань. Україна усвідомлювала, що разом із членством у Раді Європи наставала й відповідальність. Ніхто нас до цього не сипував. Україна взяла на себе правовий та моральний обов'язок виконати ці зобов'язання, — не на благо Ради Європи, а заради свого народу. Але поки що їй не вдалося цього зробити.

Попри те, що були деякі досягнення, загалом в Україні нині менше демократії, ніж було три роки тому. Парадокс полягає в тому, що прийняття в 1996 році Конституції України було оцінене Радою Європи

як віха в демократичному розвитку пострадянських країн.

Однак, перш ніж застосовувати до України санкції у зв'язку з невиконанням нею своїх зобов'язань, потрібно уважно вивчити цілу низку питань у належному контексті. Радянський режим залишив у спадок пострадянському суспільству, що розвивається в бік демократії, особливу проблему — суспільство, яке не є ані повнокровною демократією, ані диктатурою. Радянська еліта, що зберігла за собою владу після здобуття Україною незалежності, й надалі здійснює безмежний адміністративний контроль за життям своїх громадян. Сьогодні під її наглядом провадиться розгнзуданий розподіл державної власності; вона тримає під контролем персважний сектор економічної діяльності, породжуючи поширення корупції. Зрештою, панівна еліта не зацікавлена здійснювати істотні демократичні реформи, оскільки залишається головним суб'єктом зиску від існуючої системи. Як наслідок, людей позбавлено реального голосу, щоб сказати про те, як ними керують.

Така спадщина радянського режиму значно гальмує перехід України до демократії. Держава, а саме її виконавча влада, і далі володіє фактичною монополією на кожній ділянці життя українського суспільства. Як визнає у своїй доповіді Комітет з питань моніторингу, саме виконавча влада, керована Президентом, є головним гальмом успішного виконання Україною умов свого приєднання. Замість того, щоб сприяти здійсненню конституційних прав та свобод громадян України, виконавча влада постійно їх порушувала. Про це свідчить:

— постійне переслідування та арсипти журналістів, які критикують виконавчу владу;

— систематичне закриття незалежних газет та телевізійних програм;

— незаконне втручання виконавчої влади в процес парламентських виборів;

— цинічне зловживання судовим процесом, щоб примусити суди нижчого рівня скасувати законні результати виборів;

— узурпування влади в деяких важливих містах (часом із застосуванням сили), що поз-

бавило громадян їхнього права на місцеве самоврядування;

— зубожіння населення через нсвиплату пенсій і державних зарплат.

Так, замість сприяння розвитку ще не зміцнених демократичних інституцій, виконавча влада довела їх до занепаду. Її набуток — це соціально-економічний обвал та процвітання корупції по всій країні. Крім парламенту, практично не існує жодного впливового інституту демократії та громадянського суспільства, якому виконавча влада була б підзвітною. Внаслідок цього українці дивляться на верховенство права та на свої конституційно гарантовані права, швидше, з цинізмом і скепсисом, ніж із натхненням та надією.

Однак виправлення такого становища є завданням не лише України. Рада Європи зобов'язана надати допомогу державі-членові в торуванні шляху до справжньої демократії. Рада Європи має твердо вимагати виконання взятих зобов'язань, але й повинна бути справедливою у застосуванні санкцій. Хоча політика має бути зорієнтована на об'єктивні стандарти, проте при застосуванні санкцій слід брати до уваги суб'єктивні обставини. Самих попереджень

і погроз недостатньо для того, щоб змінити те, що отримали у спадок ці країни. Зрозуміло, що мають бути випрацьовані нові парадигми, які відповідали б особливостям процесу перетворень, що триває в пострадянських державах-членах. А Президенту України і моїм колегам — народним депутатам — я хочу сказати таке. Історія не подарує нам, якщо ми зрадімо український народ і допустимо, щоб членство України в Раді Європи було призупинене. Пляма цієї ганьби ляже на репутацію нашої країни на довгий час. Вона дискредитуватиме Україну за кордоном і гальмуватиме наш внутрішній демократичний, соціальний та економічний розвиток. За останні кілька років Україна мала нагоду бути взірцем для суспільств перехідного періоду в тому, як успішно позбутися тоталітарного минулого шляхом мирного переходу до стабільного демократичного майбуття. Сподіваюсь, Україна ще не втратила таку можливість.

З власної волі взявши на себе певні зобов'язання, ми мусимо їх виконати для нашого народу і виправдати його довіру до нас для того, щоб Україна по праву посіла належне їй місце серед демократій Європи.

Виступ Івана ЧИЖА, члена делегації України, голови підкомітету з питань демографії Комітету ПАРЕ з питань міграції, біженців і демографії на пленарному засіданні ПАРЕ 28.01.99 р. у м. Страсбург (Франція), під час обговорення питання «Європа проти бідності й соціального відчуження»

Шановний панс голово!

Шановні колеги!

Питання, яке розглядається нині Асамблеєю, поза всяким сумнівом, має глобальний і понадактуальний характер. Розвиток співробітництва у ХХІ столітті, взаємна залежність і солідарність — це всеління часу, на яке Європа мусить відгукнутися ефсктивними кроками у подоланні бідності та соціального винятку. Адже основними проблемами у світі навіть сьогодні, є злидні, безробіття, соціальна незахищеність для багатьох мільйонів людей, а для сотні держав — відсутність чіткої та обнадійливої економічної перспективи, всебічна залежність від сильних світу цього, особливо економічна залежність.

До того ж, це стосується не лише більшості країн Африки,

Азії та Латинської Америки. Це стосується також багатьох країн Європи, особливо тих, що виникли на території Радянського Союзу. Саме тих країн Центральної та Східної Європи, де міжнародними фінансовими інститутами (МВФ, Світовий банк) насаджуються реформи,

які продемонстрували свою згубність у регіонах світу, що терплять економічне та соціальне лихо.

Тепер таке саме лихо терпить і моя Україна. Держава, котра ще недавно мала значний рівень розвитку виробничих сил і виробничих відносин, гідне високе становище з економічного потенціалу й соціального самопочуття громадян.

До початку так званих реформ у нас був дефіцит робочої сили. Тому що працювали підприємства і створювалися нові виробництва. Сьогодні у

нас — дефіцит роботи і надто велика кількість безробітних (явних і прихованих від статистики). Тому що виробництво завмерло.

А раз так, то й інші, обслуговуючі галузі, вся бюджетна сфера, особливо охорона здоров'я, тихенько перетворюються в руїни.

Вільні й горді громадяни перетворюються у злиднених ізгоїв, втрачається потенціал нації, країну залишають наукові кадри. Я вже не кажу про страшний демографічний дисбаланс, коли за кілька років реформ населення України зменшилося навіть на третину більше, ніж становить, наприклад, все населення Естонії.

Це страшна, моторошна статистика.

А якщо врахувати ще й той скологічний тягар, який несповнашною пошею Чорнобиля звалений на плечі Української держави, — стане зрозуміло, чому я цілком і повністю підтримую доповідь, резолюцію і сам намір Ради Європи розвивати кампанію за глобальний взаємозв'язок і солідарність

під девізом: «Європа проти бідності та соціальних винятків».

Люди скрізь мають право жити гідно. Вони повинні мати майбутнє, бути гарантовані від політичних переслідувань та обмежень.

Хай не здається це настирливим, але я ще раз нагадаю: вчителька в Україні, котра пропрацювала 40 років у школі і має 40 гривень (10 дол. США) пенсії, яку, до того ж, затримують по кілька місяців, змушена шукати їжу на смітниках, — чи це не ганьба для всіх нас? Ця вчителька опустилася до соціального рівня нижче, ніж ваші бомжі, які отримують набагато більшу допомогу.

Хіба не волає до нашої совісті голодна смерть вчителя Моторина з Росії, який помер від голоду прямо у школі?

А як можна промовчати про факти самоспалення шахтарів, які йдуть на цей крайній захід, щоб витребувати зарплату для утримання сім'ї? Чи треба щось коментувати?

Вдячний доповідачам за чесну й досить глибоку доповідь, за щирі наміри підняти європейців до розширення співробітництва в ім'я подолання злиднів.

Проте, мені здається, у цих документах, як і в десятках, сотнях інших такого спрямування, що приймас ПАРЕ, відсутнє лише одне: чесна й відверта критика панівної соціально-економічної моделі. Якщо це капіталізм з його так званими ринковими регуляторами, якому співають панегірики скрізь, у т. ч. й у цих стінах, то чому на порозі тисячоліття треба рятувати світ від голоду? — скажіть, будь ласка. Хіба крім двох-трьох десятків відносно благополучних країн світу, інші — це півтори сотні, не живуть за законами капіталізму? Того самого, який і довів до злиднів та колосального соціального розмежування.

Ось питання, на яке, хочемо того чи ні, але доведеться давати відповідь. І чим швидше, тим краще!

Дякую вам.

У нове тисячоліття — без злиднів і соціального відчуження

Обіцяти легше, ніж виконувати

У грудні 1998 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області», раніше світ побачили аналогічні документи про створення особливих умов для Донецької та Луганської областей. Поява цих документів викликала неоднозначну реакцію в політичному середовищі України, породивши чималу кількість запитань. З деякими із них ми звернулися до голови Комітету з питань фінансів та банківської діяльності Верховної Ради України Валерія АЛЬОШИНА.

— Пане Валерію! Ви, голова профільного комітету Верховної Ради, як ніхто інший можете прокоментувати ці закони. Насамперед — ваше ставлення до цих документів?

— У мене суперечливе ставлення до цих законів і взагалі до ідеї створення спеціальних економічних зон чи особливого режиму інвестування. Я категоричний прихильник універсальних підходів в оподаткуванні всіх суб'єктів господарювання в Україні. Однак досвід показує, що діючі умови оподаткування недосконалі, підприємства переоподатковані, про що свідчить динаміка податкової заборгованості, і тому всіма правдами та неправдами йде пошук сприятливіших умов для функціонування підприємств.

— Чи не було б краще не обмежуватись окремими законами, а поширити таку практику на всю Україну?

— Власне, я і виступаю за впровадження такого підходу і є противником створення пільгових умов для окремих

галузей чи структур. Зараз надзвичайно важливо подолати фіскальний ухил у податковій політиці. Слід швидше зорієнтувати податкову систему на стимулювання ділової активності всіх суб'єктів господарювання, на сприяння розв'язанню соціальних проблем, зокрема безробіття.

— Які конкретно пільги передбачено цими законами?

— Звичайно, в кожному з названих законів містяться різні норми, зміст яких зводиться до податкових пільг під інвестиційні проекти, та зазначаються особливі умови адміністрування та відбору тих чи інших інвестиційних проектів. Податкові пільги переважно зводяться до пільг у ввізному та вивізному миті та несплаті податку на додану вартість при імпорті устаткування та обладнання для реалізації інвестиційних проектів. Є особливі пільги й з податку на прибуток підприємств. Для Закарпаття передбачаються й інші пільги, стосовно порядку сплати збору до інноваційного фонду, сплати прибуткового податку громадян, що займаються підприємництвом у сфері туризму тощо. Але там, де закладаються великі адмі-

ністративні важелі, в мене з'являється підозра: чи не спричинить це зловживань?

— До речі, після прийняття закону про Закарпаття в журналістів склалося враження, що його поява пов'язана з інтересами певних сил у парламенті, і зокрема одного з керівників Верховної Ради? Наскільки таке бажання, або лобювання окремими персоналіями, може бути правомочне?

— Я думаю, що воно має право на існування, як і будь-яке право народного депутата виступати з ініціативами. Якщо якась політична сила має намір узяти під «опіку» певний регіон, то природним є і бажання забезпечити для цього регіону відповідні умови економічного функціонування. Це стосується, зокрема, податкових пільг та гарантій захисту для інвестицій. Однак важливо забезпечити детальну парламентську дискусію при прийнятті таких рішень та збергти за парламентом право внести відповідні корективи в закон у разі отримання негативних соціально-економічних наслідків його дії.

— Чи не повториться ситуація 1992 року, коли було ухвалено Закон України «Про іноземні інвестиції», а тепер цей документ розглядається у Конституційному суді, де визначають його правомочність.

— Все це свідчить про те, що іноді щось пообіцяти значно легше, ніж потім виконати. Власне, тут напрошується аналогія між законами «Про іноземні інвестиції» та «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області». Коли на перших кро-

ках незалежності виникала потреба створення стимулів для іноземних інвестицій, то було створено відповідні умови і з'явився закон, що мав сприяти залученню інвестицій в Україну. Зокрема, було надано гарантії від зміни умов захисту іноземних інвестицій на термін до 10 років. І зараз у Конституційному суді точиться дискусія — 22 підприємства з іноземними інвестиціями звернулись до суду і вимагають надати офіційне тлумачення статей закону, що стосуються гарантій від змін законодавства.

— Чи припускаєте ви, що в недалекому майбутньому історія не повториться і закон про Закарпаття не опиниться в Конституційному суді?

— Все можливо, але для держави важливо забезпечити передбачуване стабільне законодавство, щоб кожний інвестор, як іноземний, так і внутрішній, знав, на що він може розраховувати, вклавши кошти в ті чи інші проекти. Тому закони, про які йшлося, містять у собі саме цей позитив — створюють прогнозований інвестиційний клімат, який стимулює підприємницьку активність та зростання доходів громадян. Головною проблемою, на мою думку, залишається збалансування інтересів територій, зацікавлених у запровадженні спеціальних режимів інвестиційної діяльності, та державного бюджету. Крім того, важливо не допустити, щоб пільгова податкова практика залежала від бажання чи настрою окремих чиновників. Потрібні зрозумілі, прозорі і контрольовані процедури доступу всіх суб'єктів господарювання до пільгових умов інвестиційної діяльності.

ОБСЕ прагне розрубати гордієві вузли

Права людини і свобода слова

Нещодавно у Відні відбулося засідання постійного комітету Парламентської Асамблеї ОБСЕ. На порядку денному засідання були: доповідь діючого голови, міністра закордонних справ Норвегії Кнута Воллбека про діяльність ОБСЕ за останній період; брифінг Верховного комісара з питань національних меншин Макса Ван Дер Стула, директора Бюро демократичних інститутів та прав людини (БДІПЛ), посла Жерара Студмана, голови ОБСЕ з питань свободи ЗМІ Фраймута Дубе, радника ОБСЕ з гендерних питань Моніки Вольфельд, радника з гендерних питань БДІПЛ Елісон Джоллі; обговорення результатів засідання Ради міністрів в Осло; інформація про хід підготовки парламентської конференції із субрегіональних парламентських процесів, котра відбудеться 13—15 жовтня 1999 року в Наїробі; інформація про хід підготовки Восьмої щорічної сесії у Санкт-Петербурзі; інформація про спостереження за виборами в Боснії та Герцеговині, Словаччині, колишній югославській Республіці Македонія і референдумом в Албанії; прийняття резолюції про ситуацію в Косові, проект резолюції щодо спостереження за виборами.

У засіданні постійного комітету брав участь і представник Верховної Ради України народний депутат України Ігор ОСТАШ.

— Чи обговорювалися на засіданні проблеми, пов'язані з Україною?

— У своєму виступі діючий голова, міністр закордонних справ Норвегії Кнут Воллбек відзначив, що Україна є одним із прикладів значного прогресу, досягнутого за останні роки при імplementації мандата місії ОБСЕ. Однак дещо несподівано прозвучала теза про те, що ОБСЕ намагалися діяти згоди з представниками українського уряду щодо продовження діяльності місії ОБСЕ в Україні, хоча вже є домовленості про завершення роботи місії.

На моє запитання щодо кримської проблеми та оцінки кримської Конституції Верховний комісар у справах національних меншин Макс Ван Дер Стул зазначив, що в основному проблеми в Криму розв'язано і, на його думку, міжетнічні відносини тільки виграли від цього. Він також звертався по допомогу у вирішенні цього питання й до міжнародного співтовариства. Однак на сьогоднішні кримські татари в парламенті АРК не представлені. Остаточне розв'язання цієї проблеми він вбачає в активному діалозі між офісом Президента і кримськими татарами.

— Основну увагу ОБСЕ, без сумніву, тепер фокусовано в Косові?

— Так, на засіданні прийнято резолюцію по Косову, в якій, зокрема, йдеться: ПА ОБСЕ засуджує дії, котрі златні пос-

тавити під загрозу зриву розв'язання конфлікту в Косові. Викликає стурбованість і те, що, хоча сторони погодилися на припинення вогню, у Косові все ж є окремі інциденти та провокації.

Високо оцінює діяльність усіх співробітників розгорнутої місії з перевірки у Косові. Закликано керівництво ОБСЕ і місії ОБСЕ з перевірки у Косові спільно з владою СРЮ та іншими міжнародними організаціями застосувати комплекс потрібних заходів для забезпечення надійної охорони і безпеки персоналу місії. Один із таких заходів — розгортання сил з евакуації, які розташовано в югославській Республіці Македонія.

Членами місії ОБСЕ, у складі якої 2000 осіб, є вже п'ятеро представників України.

— Велику увагу ПА ОБСЕ приділяє питанням свободи слова. Чи не стало винятком і це засідання?

— У своєму виступі голова ОБСЕ з питань свободи ЗМІ Фраймут Дубе зазначив, що останнім часом у районі ОБСЕ загинуло 10 журналістів. Він також стурбований розпалюванням міжетнічних конфліктів. Зокрема, написав листа Голові Державної Думи Росії щодо антисемітських настроїв у Росії, наголосивши, що в Думі також створено комітет для контролю за ЗМІ, щось на зразок цензурного комітету. Ф. Дубс сказав, що серйозні проб-

леми зі свободою слова в Білорусі та Югославії, де влада заборонила ретрансляцію всіх іноземних каналів і програм. Щодо України, то хоча цензури в нас і немає, але, за його словами, є певні прийоми тиску на журналістів, зокрема так звані судові процеси проти наклепів.

12—14 жовтня радники голови з питань свободи засобів масової інформації Беате Меадер-Меткалф і Олександр Іванько здійснили поїздку в Київ для оцінки стану засобів масової інформації в Україні. Приводом для цього візиту стали скарги щодо свободи засобів масової інформації, про які згадувалося в доповіді БДІПЛ про парламентські вибори в березні 1998 року і в репортажах журналістів. Радники зустрілися з посадовими особами уряду, редакторами газет і телепрограм із проурядових, а також незалежних засобів масової інформації. Вони були присутні під час виселення редакції київської щоденної газети «Киевские ведомости» із приміщення, яке вона займала, у зв'язку з майновою суперечкою про оренду.

У дискусіях підкреслювали необхідність перегляду законів про наклеп у пресі. Нині суму штрафу, що накладається на винуватців, не обмежено законом, внаслідок чого розмір позовних сум, а нерідко й виплат, буває величезним і може потягти за собою банкрутство органів ЗМІ. Радників поінформовано про складний фінансовий і матеріальний стан багатьох газет, зокрема внаслідок економічної кризи в країні. Голова з питань свободи засобів масової інформації планує відвідати Україну з візитом на початку наступного року.

— У рамках ПА ОБСЕ створено Спеціальний комітет по Білорусі. Яка мета його роботи?

— Спеціальний комітет по Білорусі засновано 15 жовтня Парламентською Асамблеєю ОБСЕ. Голова Асамблеї Х. Дайн призначила головою комітету члена парламенту Румунії (колишнього міністра закордонних справ) Адріана Северина. У складі комітету також депутати Ніно Бурджанадзе (Грузія), Кіммо Кілюнен (Фінляндія), Ігор Остах (Україна) і Герт Вайскірхен (Німеччина).

Комітет — це робоча група для надання допомоги в діяльності Консультативної-допоміжної групи ОБСЕ в Білорусі. Він сприятиме розвитку демократії у Білорусі, налагодженню діалогу та досягненню національного примирення. Ко-

мітет підтримуватиме контакти з владою і незалежними політичними організаціями країни.

Створюючи новий соціальний комітет по Білорусі, Парламентська Асамблея сподівається тим самим підтримати й інтенсифікувати зусилля ОБСЕ з надання допомоги щодо виконання країною зобов'язань ОБСЕ в повному обсязі.

— Що найближчим часом у календарі ПА ОБСЕ?

— У лютому з робочим візитом до нас приїде президент ПА ОБСЕ Хелен Дайн. І то є виявом уваги до України.

На засіданні прийнято попередню Програму восьмої щорічної сесії Парламентської Асамблеї ОБСЕ, яка відбудеться у липні цього року. Церемонію відкриття, а також всі інші засідання Асамблеї буде проведено у приміщенні Таврійського палацу в Санкт-Петербурзі. Головна тема наступної щорічної Асамблеї — «Загальна безпека і демократія в ХХІ столітті».

Голова Державної Думи Росії Г. Селєзньов також поінформовував, що Парламентські Збори Союзу Білорусі і Росії ухвалили рішення про проведення 24—26 травня 1999 року під своєю егідою конференції парламентаріїв країн Європи: «Парламентаризм і міждержавне співробітництво в умовах сучасної архітектури Європи». Ця інформація викликала серйозний протест білоруської делегації, яка вважає, що парламент Білорусі є нелегітимним, а тому не мають легітимності й Парламентські Збори Союзу Білорусі і Росії.

— Які, на ваш погляд, особливості мала ця зустріч парламентаріїв ОБСЕ?

— Коротко я назвав би це увагою до становища жінки у суспільстві.

З приходом на пост президента Хелен Дайн значно посилюється акцент на гендерні проблеми (проблеми рівності чоловік та жінок). Одразу ж з'явилися нові посади — радника ОБСЕ з гендерних питань та радника з гендерних питань БДІПЛ.

Радник з гендерних питань БДІПЛ Елісон Джоллі у виступі відзначила активну співпрацю з Україною щодо питань роботодавців жінок, а також високо оцінила роботу українського омбудсмена — Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України Ніни Карпачової у розв'язанні цієї проблеми.

Кому — зелене, кому — червоне

Щопонеділка на погоджувальній раді ВР підбивають підсумки та узгоджують порядок денний нового тижня, перед тим як винести його на затвердження сесійного залу. І щоразу наводиться невесела статистика: планували розглянути стільки-то питань, а вдалося здолати удвічі, а то й утричі менше. Чому так складається? Своїми думками з цього приводу ділиться член Комітету з питань регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради, народний депутат Олександр КАРПОВ.

— Це — складне питання, — каже Олександр Миколайович. — Воно має два аспекти: технологічний і політичний. Торкнемося спочатку технологічного.

Ось найяскравіший приклад: документи, реалізація яких вимагає фінансових затрат, мають виноситися в сесійний зал економічно обґрунтованими. Так вимагає регламент. Інакше кажучи, депутати, щоб прийняти закон чи постанову з такого питання, повинні бачити і фінансові джерела, що гарантують їх дію.

Документів, оформлених за всіма вимогами регламенту, надійшло в зал упродовж минулої сесії один-два.

Отже, висновок напрашується сам: інструменту, який контролював би повноту оформлення документів згідно з вимогами регламенту перед тим як виносити їх на пленарне засідання, у Верховній Раді не існує. Такого органу нема.

— А секретаріат?

— Справді, нібито за це має відповідати секретаріат ВР. Але тут виникає ось яка колізія. Суб'єкт законодавчої ініціативи подає до секретаріату свою пропозицію. У секретаріаті, якщо документ неготовий, несповний, скажуть про це, але відмовити, не прийняти його не наважаться.

По-перше, не хочуть мати зайвого клопоту, а по-друге — у них повноважень таких немає. Справа секретаріату — реєструвати. І вони реєструють.

Резюме: технологічно-юридичні вимоги до тексту законодавчих ініціатив є, до супровод-

жувальних документів — вироблені, але ці вимоги не виконуються.

Тепер простежимо за цим процесом далі. Припустимо, що від застаткового дня секретаріат реєструє, а комітет ВР після відповідного опрацювання дають добро тільки на ідеально оформлені законодавчі ініціативи для розгляду на пленарних засіданнях. Таких на сьогодні набереться до сотні.

— Як установити черговість?

— Так, у всіх усе горить. Коли б у нашій Верховній Раді складалася парламентська більшість (це вже політичний аспект проблеми), то питання черговості розгляду законодавчих ініціатив набагато спростилося б. А оскільки такої більшості немає і парламент працює в атмосфері багатопартійних інтересів, то будь-яка законодавча ініціатива — перша вона в черзі чи десята — виноситься ніби на мітинг, у якому берє участь понад 300 осіб.

— Цю специфіку роботи нашого парламенту громадяни вже давно відзначили...

— Як правило, законодавці при обговоренні своїх ініціатив мусять розраховувати на так звану «ситуативну більшість».

«Ситуативна більшість» — явище унікальне. В ньому діють не закономірності, а логіка авралів. Одні вийшли, ті зайшли, когось зовсім немає, співвідношення між політичними фракціями і групами ситуативно складається так, як складається, — і залежно від цього закон чи постанову приймаються або не приймаються.

— Але в такій ситуації і «проз-

ріння» може прийти або не прийти.

— Уберегтися від помилок практично неможливо. Десь та спіткнешся. Така практика ненормальна. Робота парламенту на ній базуватися не повинна.

Щоб позбутися цього, нашим комітетом розроблені і подані пропозиції до регламенту ВР, які обмежують, або й унеможливають, стихійність проходження законодавчих ініціатив та стихійність планування порядку денного сесійних засідань.

Пропозиції ці стосуються, в основному, функцій погоджувальної ради ВР. Оскільки наш парламент є віддзеркаленням багатовекторних партійних інтересів, то погоджувальна рада має взяти на себе функції політичного фільтрування законодавчих ініціатив, викликати зелене чи червоне світло перед законодавчими проектами до винесення їх на пленарні засідання. При цьому тільки Голова ВР і керівники фракцій мають бути наділені правом вирішального голосу. Виходячи з сьогоденної структури парламенту, таких голосів, очевидно, буде десять. Фракція — один голос, але за ним усі голоси народних депутатів, які належать до цієї фракції. Коли документ підтримує, скажімо, лідер комуністів, це означає, що при розгляді на пленарному засіданні документ набере більше сотні голосів цієї фракції. А коли його не підтримують, наприклад, голови фракцій КПУ, Лівого центру, «Громади», то навіщо такий законопроект вносити до залу і гаяти час? Адже зрозуміло, що зусилля будуть марні. Ця схема наочно діє у різних комбінаціях.

— А чи не обмежує такий «світлофор» свободи самих суб'єктів законодавчих ініціатив у пошуках консенсусу?

— Консенсус, чи то пак згоду, шукають не в залі. Законопроект, перед яким погоджувальна рада ввімкнула червоне світло, повертається до комітетів, фракцій, авторів на доопрацювання та політичне узгодження. Це тільки дисциплінує суб'єкти

Точка зору

законодавчої ініціативи, зросте вимогливість, а на пленарних засіданнях ВР повіє діловим вітерцем, що покладе край марному витрачання часу та сподіванням на «ситуативну більшість».

Ми виходимо з того, щоб без попереднього політичного погодження документи в сесійний зал не виносити. Таким чином ми знімемо з розгляду на пленарних засіданнях велику кількість питань, які заздалегідь приречені на доопрацювання або й зняття.

Для погоджувальної ради пропонується цілком демократичний механізм: одна фракція — один голос. При цьому необхідно наголосити, що рішення погоджувальної ради мають виключно рекомендаційний характер.

— Добре. А як бути з черговістю розгляду?

— Тут теж існує неабияка проблема. Частина питань, що мають розглядатися парламентом у першу чергу, відрегульовані Конституцією. Наприклад, деякі законодавчі ініціативи Президента. Але сьогодні порядок денний пленарних засідань ВР формується, значною мірою, під впливом окремих політичних зусиль та з розрахунком на «ситуативну більшість».

Тому поряд з політичним фільтруванням — я не боюся цього слова — питань, які рекомандуються для розгляду на засіданнях ВР, погоджувальній раді необхідно дати ще одне право, а саме: право відводу тих законодавчих ініціатив, які технологічно і юридично не забезпечені у повному обсязі.

Оскільки ми вже обговорили, що секретаріат ВР не має повноважень, та й бажання, відхилити законодавчі ініціативи через несповноту їх оформлення, а профільні комітети відповідають тільки за своє, то роль приймальної комісії повинна взяти на себе погоджувальна рада.

Ось коли запрацюють механізми політичного погодження та контролю за відповідним технологічно-юридичним оформленням законодавчих ініціатив перед розглядом на пленарних засіданнях, тоді планування порядку денного сесії матиме свою логіку не тільки на поточний тиждень, а й на перспективу.

— Якою мірою це залежить від Голови Верховної Ради?

— У регламенті записано, що Голова ВР організовує її роботу. Але це не означає, що він планує порядок денний пленарних засідань. Голова парламенту має ті самі права, що й кожен народний депутат, і ні на йоту більше. Більше він має тільки обов'язків. І взагалі одна людина на планування порядку денного сесії — найважливішим питанням роботи ВР — займатися не може. Виходить, що на початку тижня депутати одержують план, від якого вже у п'ятницю не залишається й трішки. Або так: планують до розгляду впродовж сесії більше 300 законодавчих актів, хоча всім зрозуміло, що це — фантастика. Існують норми, і практика показує, що більше 150 питань і планувати не варто.

У принципі планувати пленарні засідання мав би Комітет з питань регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради. Але він цього не робить не тільки через інерцію, що залишилася від попереднього складу парламенту, а й через те, що нормативно це ніде чітко не визначено.

Наші пропозиції, зокрема, якраз і спрямовані на те, щоб і комітет цей мав можливість краще виконувати свої функції. Але це станеться тоді, коли запрацюють механізми, які ми пропонуємо. Сподіваюся, що парламент підтримає наші ініціативи...

— Дякую за розмову.

Розмову вів
Анатолій КАРАСЬ.

Ефір, закони, влада

Чотири роки тому було створено Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення. З низкою питань звернувся до її голови Віктора Петренка письменник, депутат Верховної Ради ХІІІ скликання Віктор ТЕРЕН.

— Вікторе Михайловичу, ваш погляд на ту подію чотирирічної давності.

— Я переконаний, що 4 роки тому ВР України зробила правильно, ініціювавши і законодавчо забезпечивши створення Національної ради з питань телебачення і радіомовлення. Нагадаю, це був період, коли закон про діяльність телебачення і радіо вже прийняли, але фактично він не діяв. Бо не було структури, яка опікувалася б реалізацією цього закону. Тоді поряд із державним теле- і радіомовленням з'явився десяток недержавних компаній, які зловживали показом краденої відеопродукції, фільмів жаків, панував повний хаос. І тоді на сторожі ефірного простору держави й було поставлено Національну раду. За роки праці вона створила державний реєстр теле- і радіоорганізацій, ліцензійно закріпила за суб'єктами діяльності теле-

канали і радіочастоти та, що дуже суттєво, змусила теле- і радіокомпанії поважати правові норми. Врешті, НР мала пряме відношення й до розподілу ефірного простору держави. Нагадаю, тоді в Україні був один національний канал, а два інші займали програми зарубіжних компаній. Тепер три загальнонаціональні канали, серед них два нові, створені за цей час («1+1» та «Інтер»).

— А якщо підходити до ситуації не з позицій кількісних показників, а з позицій духовних?..

— Ми не можемо бути задоволені програмовим наповненням наявних телеканалів. Так, телекомпанії дотримуються вимог закону щодо розподілу ефірного часу, і ми не можемо мати до них претензій. Та пошуку, творчості, високого інтелекту бачити на телеканалах хотілося б значно більше... Втім, тут межі ніколи не може бути. З другого боку, про вищий духовно-культурний потенціал, про зрослий рівень якості наших телепрограм свідчить те, що, за даними соціологів, народ цинічний, про зрослий рівень якості українське радіо. Виразно збільшився обсяг програм українською мо-

вою, хоча питома вага українських передач у загальному ефірному часі нас не задовольняє.

Саме з метою утвердження в країні демократії, вільного доступу до неупередженої інформації та забезпечення реального права людей на свободу думки і слова й було створено на кожному телеканалі власні інформаційні програми. Вони з різних поглядів трактують події та явища, а сукупно створюють об'єктивну картину політичної, економічної та соціальної реальності в державі. За тими ж соціологічними дослідженнями, інформаційні програми у рейтингу популярності — відразу після телефільмів. Це цілком логічно, якщо врахувати, що ми будемо нову Україну і інтерес до політики великий.

Усупереч усім негараздам, нині зупинився спад виробництва українського відеоіно, починається поступове нарощування обсягів власного телевізійного виробництва. Це працює на духовне утвердження держави, хоч, повірте, тут я маю не менше претензій, ніж ви чи хтось інший.

— Будь-яке програмове наповнення залишиться як слід не реалізова-

ним без технічного забезпечення. Якщо наші телекомпанії матимуть стару апаратуру, то передачі будуть на провінційному рівні.

— Провідні українські компанії практично вийшли на рівень сучасних європейських технічних вимог. Це дуже помітний якісний стрибок. На тлі важких економічних процесів сфера телерадіомовлення інтенсивно розвивалася. За 4 роки в неї вкладено десятки мільйонів гривень, і то не державні інвестиції, а залучені, серед них і зарубіжні. Тобто ми практично створили українське ТВ без державних коштів. Дехто каже, що від цього постраждає інформаційний суверенітет України. Це дуже далеко від істини. Гарантією тут має стати закон. І саме закон коригує та спрямовує ситуацію в ефірному просторі. Наприклад: коли ще Національна рада розпочала роботу, на каналі ICTV практично 100 % продукції було американською. Ми поставили вимогу привести ефірний час у відповідність до існуючих правових норм, і тепер на цьому каналі вже 50 % вітчизняної продукції. (Закінчення на 10-й стор.).

Інакше
як знищенням
національного
книговидавництва,
руйнацією стратегічних
інформаційних галузей
це не назвеш

Михайло Онурійчук

(Початок на 1-й стор.).

У кінці 1996 року, коли з'явилася загроза приватизації 57 провідних книжкових, газетно-журнальних видавництв і поліграфічних підприємств, керівництво держави рішуче захистило інформаційно-видавничу сферу. Зокрема, Президент України Л. Кучма прислухався до конструктивних пропозицій Міністерства інформації України. Тоді наголошувалося, що з часом, коли на законодавчому рівні будуть визначені особливості та порядок приватизації об'єктів соціальної сфери, статус окремих із 57 провідних видавництв, підприємств поліграфії та книгорозповсюдження може бути переглянутий.

Отож голова Фонду державного майна 10 лютого 1997 року видав наказ, яким заборонив приватизацію цих об'єктів до визначення її порядку і умов.

Важко щось додати — виважні державницькі підходи!

Глибоко знаючи насушні проблеми видавничо-поліграфічної сфери, її матеріально-технічну базу і особливо знешеність поліграфічного обладнання, я сприйняв Указ Президента України «Про вдосконалення державного управління інформаційною сферою» з великою надією, як радикальний крок у реформуванні галузі. Більше того, я дав згоду бути членом Спостережної ради державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання».

Все було б добре, якби розробники постанови Кабінету міністрів № 1870 від 26 листопада 1998 р. «Про забезпечення діяльності державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єд-

нання» не порушили визначеної Указом Президента України логіки державницьких підходів. Вони вдалися до тих, які не можуть вважатися реформаторськими в такій специфічній галузі, як видавничо-поліграфічна сфера. Зокрема, не було взято до уваги істотні зауваження ряду міністерств та відомств, у тому числі заперечення голови Антимонопольного комітету України О. Завади від 11 листопада 1998 р., де записано: «Оскільки до статутного фонду ДАК «Укрвидавполіграфія» передбачається передати акції значної кількості найбільших підприємств галузі, попередній аналіз дає підстави стверджувати про створення монопольного утворення та загрози обмеження конкуренції на відповідних товарних ринках. Це суперечить статті 5 Закону України «Про видавничу справу», якою визначається державна політика у видавничій справі, що ґрунтується на принципах дотримання свободи у видавничій справі, протидії її монополізації тощо».

Буду відвертим. Тривога небезпідставна. Скажімо, в пункті 1 урядової постанови зазначено, що «статутний фонд акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» формується шляхом передачі до нього 100 відсотків акцій державних акціонерних товариств, що утворюються на базі державних підприємств, зазначених у додатку № 1, та майна державних підприємств, зазначених у додатку № 2, що ліквідуються, з утворенням на їх базі дочірніх підприємств компанії».

Достатньо уважно прочитати рядки цієї постанови, вислухати пояснення керівників новоствореної компанії типу «нічого не бійтеся, звичайнісінька собі корпоратизація», щоб дійти тривожних висновків. Неможливо погодитися з дивною логікою, що, мовляв, видавництва будуть корпоратизовуватися, а не приватизуватися. Бо всім добре відомо, що саме корпоратизація — це перший етап приватизації. А ще на користь цього висновку є така обставина. В додатку № 1 постанови, в якій визначений перелік державних підприємств, що підлягають перетворенню в державні акціонерні товариства, 100 відсотків

акцій яких передаються до статутного фонду компанії, допущено, як кажуть, прокол, який прямо вказує на неминучу приватизацію видавничо-поліграфічної сфери.

Під цим переліком за № 1, до якого входять 43 об'єкти, є такі пояснення із зірочкою: «об'єкти, що не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням». І про які ж об'єкти, ви думаєте, так піклуються автори вищезгаданої постанови? Це Івано-Франківська обласна друкарня, Донецьке оптово-роздрібне книжоторгівельне підприємство, видавництво «Закарпаття», державне спеціалізоване видавництво «Українська енциклопедія».

А такі потужні видавничо-поліграфічні комплекси, як «Преса України», на базі якої друкується більш як 170 найменувань газет та журналів, «Київська правда» — більш як 100 найменувань, кримська «Таврида» та інші, виходить, можуть бути приватизовані, бо не мають загальнодержавного значення?

Не меншу стурбованість викликає додаток № 2, яким затверджено перелік державних підприємств, чие майно передається до статутного фонду компанії і у відповідності з яким ліквідуються видавництва «Музична Україна», «Січ», «Таврія», «Каменяр», «Маяк», Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України та інші. Інакше як знищенням національної книговидавничої справи, руйнацією стратегічних інформаційних галузей це не назвеш.

І яким треба бути бездуховним, зневажати книги, котрі випускалися в таких авторитетних і відомих усьому світові видавництвах, як «Дніпро», «Веселка», «Мистецтво», щоб у статуті державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання», затвердженому Кабінетом міністрів України, записати як мету і предмет діяльності компанії — «виготовлення та збут продовольчих та непродовольчих товарів, продукції; торговельна діяльність у сфері оптової і роздрібної торгівлі, надання послуг у сфері побуту; сільськогосподарське виробництво, у тому числі переробка сільськогосподарської продук-

ції та продукції тваринництва; надання готельних послуг тощо».

Чим можна пояснити той факт, що керівництво компанії, не маючи на це юридичних прав, підготувало «Статут державного акціонерного товариства» (наголошую, не проект статуту, не типовий зразок, а статут) і, направивши його до видавництва, «удосконалило і поширило» функції видавництва, передбачивши: створення та утримання гральних закладів, організацію азартних ігор, проектування та здійснення будівельних та ремонтно-будівельних робіт, надання послуг з обслуговування і ремонту транспортних засобів, надання послуг, пов'язаних із профорієнтацією населення, посередництво у працевлаштуванні, в тому числі за кордоном, тощо.

Крім цього, із затвердженого тією самою урядовою постановою статуту ДАК «Укрвидавполіграфія» випливає, що компанії надається право на власний розсуд розпоряджатися майном, яке вона одержить, і вчиняти стосовно нього будь-які дії, включаючи продаж, обмін, передачу в оренду чи заставу. Але ж це таїть у собі загрозу знищення видавничо-поліграфічних комплексів. Це суперечить Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціального захист журналістів», згідно з яким засобам масової інформації передаються у безстрокову оренду приміщення загальнодержавної і комунальної власності, якими вони користуються в процесі своєї виробничої діяльності (ст. 6), а поліграфічні підприємства загальнодержавного значення не можуть бути приватизовані (ст. 11). Саме базуючись на цьому законі, 21 грудня 1998 року Спілка журналістів різко засудила постанову Кабінету міністрів України, а 74 головних редакторів загальнодержавних газет та керівників журналістських організацій, серед яких і ті, які підтримують курс Президента України, звернулися до нього з проханням терміново призупинити дії цих антиконституційних документів. З 19 жовтня 1998 року з цього приводу подання депутатів знаходиться в Конституційному суді і 247 голосами прийнято ухвалу Верховної Ради

України про відкликання Указу Президента та згаданої постанови.

Необ'єктивним є голова правління «Укрвидавполіграфія» Володимир Клименко, виступаючи в газеті «Урядовий кур'єр» зі статтею «У тенетах політичних ігор» і стверджуючи, що поліграфічні підприємства поставилися до створення нової структури «з великими сподіваннями і вірою», а «від фахівців не довелося почути жодного економічно або управлінськи мотивованого заперечення». Будучи людиною безпартійною і далекою від політичних ігор, посилатимуся лише на факти.

Ось лист першого заступника міністра інформації України О. Бая від 9 грудня 1998 року на адресу Кабінету міністрів України: «На жаль, ухвалені без врахування пропозицій та зауважень Мінінформу (до чого привертати Вашу увагу ще 19 листопада 1998 р. листом № 1628/8/1) постанови Кабінету міністрів України від 31 жовтня 1998 р. № 1720 «Про утворення акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання», від 26 листопада 1998 р. № 1870 «Про забезпечення діяльності державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» не тільки не розв'язали низки проблем, що стосуються перед галуззю, а навіть загострили деякі з них. Є небезпідставні побоювання, що розмежування власності між редакціями газет та видавництвами (вартість приміщень ввійшла до формування статутного фонду компанії) істотно вплине на діяльність національних засобів масової інформації, призведе до напруженості в інформаційній сфері і створить перешкоди до виникнення монополії в особі ДАК...» Це, нагадує, був лист керівника міністерства — органу управління державним майном, у якого воно забирається.

Державницьку позицію та категоричну незгоду щодо ліквідації видавництва або ж їх перетворення на акціонерні товариства зайняли ряд міністерств та обласних державних адміністрацій. Про це свідчить лист міністра агропромислового комплексу України Б. Супіханова до Прем'єр-міністра України В. Пустовойтенка від 4 січня 1999 року. Ось витяг із

(Початок на 9-й стор.).

— Суперечності між виконавчою та законодавчою владою є в усіх демократичних країнах, і кожна влада намагається макимально привернути на свій бік ЗМІ. У нас ці суперечності особливо гострі в контексті економічних труднощів та наступних президентських виборів. Якщо відверто — як у цьому перманентному тиску на засоби електронної інформації почувається Національна рада?

— Не знаю, як буде надалі, але повірте, що ці 4 роки ми працювали в нормальному режимі з владою. Маю на увазі і Президента, і Верховну Раду, і уряд. Ми інформували про свою діяльність Л. Кучму, зустрічалися з О. Морозом, О. Ткачиком. Ми знаємо свої

обов'язки, а отже мусимо робити тільки те, що від нас вимагає закон. І не більше. Але коли ми говоримо про нормальний режим, то я не можу казати про нормальні умови нашої роботи — та це вже технічний бік справи. З іншого боку, коли ми бачимо, скільки в країні проблем, то намагаємося не відволікати на себе увагу проблемами власними.

Хоч я не можу сказати, що цих проблем не було. Наприклад, з Верховною Радою. Оцінюючи позитивно співпрацю з парламентом, все ж мушу констатувати: усупереч нашій думці, у закон про Національну раду введено положення, згідно з яким у нас можуть працювати люди лише на штатній основі й не старші за 60 років. То що, з Юрієм

Мушкетиком, Павлом Загребельним або з академіком Юхновським ми можемо співпрацювати лише на «штатних» умовах? Та ми мусимо тільки дякувати, що вони згоджуються на громадських засадах співпрацювати! А інтелект таких людей нам дуже потрібний. Або: чому в НР мусять працювати люди не старші 60 років? От маємо таку визначну постать, як Іван Гаврилович Маїченко. Можна назвати його Нестором-літописцем українського ТБ, він автор ґрунтовних книг, багато знає і багато може підказати. Але ж бачте, йому 60 років. І виходить, що в НР він працювати не може.

Ми прагнемо захищати виробника національної телепродукції. Ще коли працювали

ЕФІР, ЗАКОНИ,

«реформування» поліграфічної галузі?

листа: «Видавництво «Урожай» створене в 1925 році. За 1995—1998 роки нами випущено близько 100 найменувань підручників і посібників. Вважаємо, що ліквідація видавництва «Урожай» заподіє непоправної шкоди щодо здійснення заходів по відродженню сільського господарства і агропромислового комплексу України в цілому. Просимо Вас позитивно вирішити це нагальне питання».

23 грудня 1998 р. з настійним проханням про передачу в управління області як об'єкту державної власності видавництва «Закарпаття» звернувся до Кабінету міністрів і Міністерства економіки заступник голови Закарпатської обласної держадміністрації П. Токар.

Голова Херсонської обласної ради народних депутатів В. Третяков звернувся до Міністерства інформації щодо передачі видавництва «Надніпрянська правда» із загальнодержавної власності до спільної власності територіальних громад області і створення об'єднання «Херсонполіграфсервіс».

Перший заступник голови Тернопільської облдержадміністрації М. Данильченко 24 грудня 1998 року направив клопотання до Мінінформу про виключення видавничо-поліграфічного комбінату «Збруч» із Державної акціонерної компанії «Укрвидавполіграфія».

Голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин Г. Удовенко 13 січня 1999 року звернувся до Прем'єр-міністра України В. Пустового з категоричною незгодою щодо ліквідації Головної спеціалізованої редакції літературних мови національних меншин України, видавництва «Таврія» (Сімферополь), «Карпати» (Львів), «Маяк» (Одеса). Він наголосив, що «з ліквідацією вказаних видавництв і їхнім перетворенням у дочірні підприємства видавничо-поліграфічного об'єднання вони втрачуть головну мету свого функціонування, що на перший план вийдуть суто комерційні інтереси...»

На клопотання директора видавництва «Українська енциклопедія» ім. М. Бажана щодо недоцільності його ре-

формування віце-прем'єр-міністр України В. Смолій дав доручення Мінінформу, Мінекономіки, Мінфіну, ДАК «Укрвидавполіграфія», Мін'юсту: «Зважаючи на важливість цього питання, прошу запропонувати шляхи його вирішення на урядовому рівні».

Якщо додати до цього, що за проханням Міносвіти не ввійшли до «Укрвидавполіграфії» видавництва «Либідь», «Вища школа», «Освіта», «Світ» і відповідно за наполяганням Одеської облдержадміністрації видавництва «Чорномор'я», численні аналогічні клопотання до різних інстанцій видавництва «Мистецтво», низку подібних прохань ряду видавництв до Комітету з питань свободи слова та інформації Верховної Ради, то мимоволі приходиш до вкрай сумного висновку. Він полягає в тому, що видавничо-поліграфічна галузь, підрозділи якої очолюють високопрофесійні кадри, наделені високим розумінням інтересів держави, категорично не сприймає запропонованої ДАК «Укрвидавполіграфія» ідеології реформування і намагається будь-якими шляхами вийти з компанії, переконавшись у суто комерційному характері її програмних цілей.

Щоб не бути звинуваченим у антиринкових поглядах, спробую зпрогнозувати, що станеться, якщо постанову КМ України буде, незважаючи на повсюдне широке осудження її громадськістю, реалізована на практиці.

Перше. Це приведе до того, що компанія відразовуватиме із поліграфічних підприємств і видавництв значні фінансові кошти на своє утримання, що потягне за собою підвищення цін на поліграфічні послуги. Компанія розпоряджатиметься значною частиною прибутку видавництв і поліграфічних підприємств, регулюватиме всю їх господарську діяльність, що грубо суперечить визначеному законом праву підприємства на незалежну господарську діяльність.

Друге. Вкрай хибним або майже кримінальним є встановлений керівництвом компанії порядок, щоб інвентаризація і оцінка майна державних підприємств при їх реорганізації в акціонерні товариства проходила за балансовою вар-

тістю цих підприємств. Але ж всім відомо, що експертна, тобто реальна, ринкова вартість майна цих підприємств значно вища, ніж балансова.

Якщо глибше розглядати в контексті цю проблему, то ситуація виглядає так. Статутом ДАК статутний фонд компанії визначений в 200 млн. грн. Але вивчивши ситуацію в державному видавництві «Преса України», виявили, що його експертна оцінка становить майже 150 млн. грн. Якщо взяти до уваги експертну оцінку таких величезних поліграфічних підприємств, як «Київська правда», «Таврида» (Крим), «Зоря» (Дніпропетровськ), «Надніпрянська правда» (Херсон), Кіровоградське державне видавництво та ще 36 інших видавництв, то їх вартісна оцінка, безумовно, становитиме суму набагато більшу, ніж 50 млн. грн. Таким чином сума в 200 млн. грн., визначена як статутний фонд компанії, набагато занижена. При приватизації це призведе до значних недорахунків у державний бюджет, адже акції реалізовуватимуть за штучно заниженими цінами, а можливо, й до зловживань.

Третє. В статуті ДАК у пункті № 3 «Мета і предмет діяльності компанії», як уже згадувалося, вказано значний перелік різних видів діяльності (створення та утримання гравальних закладів, організація азартних ігор). А такий вид діяльності, як управління державними підприємствами, взагалі не вказано. А відповідно до статті 50 Цивільного кодексу України всі дії юридичної особи по здійсненню своєї господарської діяльності, які не передбачені статутом, можуть бути визнані недійсними. Тобто статут ДАК із самого початку не дає їй юридичного права здійснювати управління державними підприємствами, враховуючи, що вони є незалежними суб'єктами господарської діяльності (ст. 34 ЦК України). Таким чином затверджений урядовою постановою статут ДАК суперечить Указу Президента України «Про вдосконалення державного управління інформаційною сферою» від 16 вересня 1998 року і практично унеможливає діяльність ДАК, бо в програмних цілях статуту зовсім упущено такий основний напрям, передбачений Указом, як управління.

Четверте. Відомо, що приватизація об'єктів видавничо-поліграфічної сфери має ряд особливостей, визначених Законом України «Про видавничу справу». Зокрема цей Закон гарантує 25% акцій підприємства, що акціонується, самому поліграфічному підприємству і 24% акцій редакціям, які відповідно випускають на ньому продукцію. В даному разі при утворенні ДАК і реорганізації видавництв і поліграфічних підприємств у відкриті акціонерні товариства допускається можливість: а) ДАК самостійно розпоряджатися акціями цих акціонерних товариств — вільно продавати їх, що порушує визначені законом права трудових колективів видавництв, друкарень і редакцій; б) ліквідації в будь-який момент акціонерного товариства, 75% акцій якого перелані ДАК за рішенням останнього; в) утворення ДАК як нового монополіста в Україні. Це грубо порушує антимонопольне законодавство. Виникає серйозна загроза недотримання положень чинного законодавства в сфері приватизації, зачіпає інтереси трудових колективів і видавництв, поліграфічних підприємств, що входять в ДАК, і редакцій, які користуються послугами останніх.

Розглядаючи урядову постанову щодо державної акціонерної компанії «Укрвидавполіграфія» з юридичної і економічної точки зору, слід зробити особливий наголос на державному аспекті. Мабуть, автори та розробники урядової постанови не взяли до уваги, що біля керма державних видавництв і поліграфічних підприємств стоять авторитетні в нашій державі, висококваліфіковані люди, завдяки ентузіазму і високій працездатності яких в умовах кризи все-таки живе видавничо-поліграфічна справа. Навіть за відсутності ефективних законів, які їх економічно захищали б, не зупинилося жодне поліграфічне підприємство. Навпаки, до держбюджету надходять від їх діяльності кошти, нема заборгованості у зобов'язанні. Тому зайве й недоречно керівництву новоутвореної ДАК приписувати цим поважним структурам нашої держави безпорадність.

Поділяючи разом із своїми колегами-видавцями тривогу щодо утворення ДАК, аналізу-

ючи велику низку нарікань, що надходять з цього приводу до Верховної Ради та Кабінету міністрів України від поліграфічних підприємств, потрібно зрозуміти загальною висновком, що їх колективи ставляться до ДАКівських новоутворень з тривогою і недовірою, а стосовно окремих намічених заходів — рішуче проти.

Повертаючись ще раз до цієї проблеми, яка викликає у мене вслике занепокоєння, зазначу, що за плечима видавництв і поліграфічних підприємств стоїть величезна когорта відомих письменників, журналістів, діячів культури і науки, представників творчої інтелігенції, які посідають провідне місце в формуванні світогляду людей, реалізації курсу нашої держави. Про неприйнятність ними подібного реформування видавничо-поліграфічної справи повинні не тільки всі знати, але й вчасно і оперативно реагувати. І якщо держава поважно ставиться до питань науки, охорони навколишнього природного середовища, соціальної політики, утримуючи для їх керівництва міністерства, то чи не менш поважно є видавничо-поліграфічна справа, керівництво якою повинна здійснювати не державна акціонерна компанія, а як у всіх цивілізованих країнах — Міністерство інформації.

Рішуче стаючи на захист видавців, поліграфістів, висловлюючи їх думку і серйозні занепокоєння, звертаюся до вас, шановні Леоніде Даниловичу і Валеріє Павловичу, з настійним проханням: взяти до уваги постанову Верховної Ради України, депутатське подання до Конституційного суду, звернення головних редакторів загальнодержавних газет, запобігти посяганням на демократичні засади інформаційної діяльності та національну безпеку держави і скасувати Указ за № 1033/98 від 16 вересня 1998 року та постанову Кабінету міністрів України № 1870 від 26 листопада 1998 року.

Михайло ОНУФРІЙЧУК,
народний депутат України,
голова підкомітету з питань
друкованих засобів масової
інформації Комітету ВР
з питань свободи слова
та інформації,
президент
Української асоціації
виробників поліграфічної
продукції.

ВПАДА

над постановою уряду про тарифи та грошові збори за видачу ліцензій, то ввели норму, відповідно до якої в цій справі діють два різні коефіцієнти. Телекомпанія, у якій більшість програмового часу становлять українські передачі, платить за коефіцієнтом «1», а інша, у якій 50 % передач зарубіжні, платить за коефіцієнтом «5» (тобто перемножує на 5). І найголовніше, що ці кошти йдуть не в кишеню чиновника, а на розвиток вітчизняного ТБ, у тім числі й регіонального. А також на допомогу в інших сферах, пов'язаних з розвитком національної культури, створенням нових телерадіопрограм тощо. Наприклад, на виробництво цих нових програм ми виділили більш як 1 мільйон гривень. Надали фі-

нансову допомогу на створення телесеріалу «Роксолана», профінансували телевізійний цикл «Родом з України». Ми матеріально сприяли створенню відеофільмів про історичні українські міста. А наш невеликий конкретний досвід з різними коефіцієнтами слід вивести на ширші параметри. З тих структур, які заробляють гроші на друкуванні іноземної літератури, на тиражуванні та продажу зарубіжних фільмів тощо, слід брати кошти на розвиток вітчизняної духовної продукції. Цей принцип має бути закріплено в нашому законодавстві і, зокрема, у законі про захист рідної культури, який — дуже хочеться в те вірити! — таки буде.

Розмову з
Віктором ТЕРЕН.

Фарс? Ні! «Внепартійное підприємство»

208 представників педагогічної громадськості Орджонікідзевського району, які зібралися чи то на «конференцію», чи то на «збори» — організатори назвали зібрання і так, і так, — чи то «повинні», чи то «зобов'язані» були — головуючий сказав: «Должны обсудить...» — вирішити три питання.

Перше спочатку сформулювали так: «Про доцільність проведення Всеукраїнського референдуму про зобов'язання народних депутатів», але в ході зібрання головуючий (директор школи) переінакшив його на: «Необхідно провести...».

Чи то «повинність», чи то «зобов'язання», чи то «долг» зібрання з честю виконало, хоча й не зовсім одностайно. І ініціативну групу з 20 чоловік, звичайно, педагогів, обрало, доручивши зібрати їх методисту районного освітянського методкабінету.

На збори прийшли й не освітяни — ветерани війни та праці. Один із них попросив було слова у головуючого, проте той не знайшов кращої відповіді на своє ж запитання «Извольте, а что с ним делать, вот с этим делом?», як поставити на голосування власну пропозицію: «Не давать слово представителям партий...», — додавши: «У нас внепартійное підприємство».

Оскільки на такий розвиток подій ветерани не розраховували, адже про них сказали, що то прийшли представники «Громади» і КПУ, то й обурилися. Почали закликати до совісті, пояснювати, що вони також «болеют за учителей». Головуючий відповів оригінально: «Не надо за них болеть, они и так болеют... Нам вовемя платят зарплату и пенсии!».

Зібрання «професійного об'єднання» завершилося через 20 хвилин. Таку оперативність було оцінено ледь не аплодисментами й радісним полегшенням. Один із директорів школи назвав усе, що відбулося, «фарсом». А хтось із ветеранів, коли вчитель не звернув уваги на прохання «залишитися на хвилинку», гірко кинув: «Эх, какой вы народ! Ну что ж — живите!».

Скажу чесно, гірко було й мені. Бо і мати, і школа, і журналістика постійно вчили й вимагали поважати ЛЮДИНУ. І не лише старшу за тебе, — то закон, а й ровесника, і молодшого. Урок неповаги на зібранні «педагогічної громадськості», не знаю, як і назвати. КоМУ це потрібно?

Запорізька область.

Володимир ДУПАК.

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД «ВІДРОДЖЕННЯ» (ФОНД СОРОСА) В 1999 РОЦІ ОГОЛОШУЄ КОНКУРСИ ЗА НАПРЯМАМИ «ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО», «ОСВІТА», «ВИДАВНИЧА ПРОГРАМА», «КУЛЬТУРА»

Програми напряму «Громадянське суспільство»

Програма «Демократизація та реформування місцевого самоврядування та державного управління»

Мета програми — сприяти розвитку ефективної демократичної системи місцевого самоврядування та державного управління, підтримка громадських груп, інституцій та фахівців, залучення до процесу вивчення та здійснення реформ в усіх сферах територіального самоврядування громадян, державного, регіонального та місцевого управління.

Конкурс «Розвиток місцевого самоврядування в Україні»

До розгляду беруться проекти, спрямовані на:

- О удосконалення фінансово-економічних засад організації та діяльності системи місцевого самоврядування в Україні;
- О забезпечення участі зацікавлених сторін у процесі підготовки, ухвалення, виконання та звітування про виконання місцевих та регіональних бюджетів;
- О підтримку інноваційних ініціатив щодо самоорганізації громадян;
- О дергуляцію економічно-господарського життя на місцевому рівні та реструктуризацію комунальної сфери;
- О розробку та поширення (серед зацікавлених установ та організацій) методик ефективного розв'язання місцевих проблем.

Перевагу матимуть інноваційні проекти, які:

- О є важливими для інших регіонів та територіальних громад в Україні, передбачають фінансову та організаційно-матеріальну участь інших донорських, міжнародних організацій та органів місцевого самоврядування.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ, — до 20 000 доларів США.

Останні терміни подання проектів — 16 березня та 15 червня 1999 р.

Контактна особа: Роман Кобець, тел. (044) 216-32-97, e-mail: kobets@irf.kiev.ua

Програма «Засоби масової інформації» та «Інтеграція в українське суспільство кримськотатарського народу, болгар, вірмен, греків, німців, які зазнали депортації»

оголошують спільний конкурс проектів на створення та проведення навчальної програми для ЗМІ національних меншин України

Мета програми «Засоби масової інформації» — підтримка демократичних трансформацій у ЗМІ. Підтримуються недержавні організації, асоціації, наукові колективи та групи, що мають великий потенціал у справі реформування журналістської освіти, сприяють процесам саморегулювання в ЗМІ.

Програма «Інтеграція в українське суспільство кримськотатарського народу, болгар, вірмен, греків, німців, які зазнали депортації» має на меті сприяння міжнародному миру в Автономній Республіці Крим, взаєморозумінню представників різних національностей, толерантному співіснуванню національних громад.

Конкурс спрямовано на підтримку проектів, які передбачають впровадження стандартів професійної поведінки щодо висвітлення проблем, пов'язаних з національними меншинами, та консультації для керівників ЗМІ національних меншин у створенні медіа-планів.

До розгляду беруться проекти, що:

- О передбачають проведення постійно діючої навчальної програми для працівників ЗМІ національних меншин України та журналістів, які висвітлюють життя національних меншин;
- О разом з редакторами ЗМІ національних меншин України розробляють медіа-плани розвитку видання;
- О планують привнесення в практику ЗМІ національних меншин організаційних, управлінських та фінансових навичок, накопичених міжнародними ЗМІ.

Обов'язковою умовою участі є підтримання працівниками ЗМІ національних меншин участі в пропонованій програмі, а також наявність в учасників технічних ресурсів, необхідних для виконання завдань конкурсу. Перевагу матимуть проекти, що залучають фінансування з інших джерел.

Кошторис проекту може включати витрати на відрядження, матеріальне забезпечення, створення методичних матеріалів, оплату праці тренерів.

До участі в конкурсі запрошуються навчальні заклади, де готують журналістів, інституції післядипломної освіти, громадські організації, які спеціалізуються на навчанні та тренуванні журналістів.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ, - до 35 000 доларів США, включно з премією в розмірі 5000 доларів США для кращого медіа-плану ЗМІ національних меншин.

Останній термін подання проектів — 30 березня 1999 р.

Контактна особа: Оксана Волошенюк, тел. (044)216-24-74, e-mail: voloshenuk@irf.kiev.ua

Програма «Засоби масової інформації»

Конкурс на впровадження та адміністрування «Українського медіа-серверу»

До участі у конкурсі запрошуються зареєстровані організації або оргкомітети, до складу яких входять наукові або освітні установи.

До розгляду беруться проекти, спрямовані на:

- О розміщення з безкоштовним доступом в Інтернеті :
  - баз даних українських ЗМІ;
  - інформації про медіа-організації та асоціації, їхню діяльність (передовсім ті організації, що виявляють факти порушення свободи слова);
  - розкладу навчальних програм, конференцій, круглих столів, дискусій, проектів;

О організацію доступу через Інтернет до некомерційних радіо-та телепрограм;

О розміщення різноманітних навчальних курсів в Інтернеті;

О опис основних ресурсів Інтернет в Україні для працівників ЗМІ;

О упорядкування віртуальної бібліотеки публікацій в друкованих медіа, записів теле- та радіопередач.

Обов'язковими умовами участі у конкурсі є:

- О наявність всієї названої інформації в систематизованому вигляді;
- О наявність підготовлених курсів навчання, досвіду викладання;
- О наявність кваліфікованих кадрів та технічного персоналу.

Перевагу матимуть проекти, які передбачають встановлення взаємозв'язків та посилання на аналогічні сервери в інших країнах.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ, — до 30 000 доларів США.

Останній термін подання проектів — 30 березня 1999 р.

Контактна особа: Оксана Волошенюк, тел. (044) 216-24-74, e-mail: voloshenuk@irf.kiev.ua

Програма «Роми України»

В 1999 році МФВ започатковує програму, що сприятиме соціальній адаптації та інтеграції ромської меншини в суспільне життя України. Мета програми - підтримувати ініціативи ромських громад та об'єднань, спрямовані на збереження їх культурної ідентичності через розвиток зразків високої культури ромів.

Підтримуватимуться:

- О ініціативи щодо створення культурно-просвітницьких центрів та осередків для ромських громад та молоді, які сприятимуть сучасному їх культурному розвитку ромських громад і збереженню культурних традицій та ідентичності ромського народу;

О започаткування та розвиток ромських друкованих органів, архівів та музеїв, проєктам збереження усної історії ромів.

Фонд заохочує представників ромських організацій приймати участь також в інших конкурсах МФВ, зокрема за напрямом «Освіта».

До участі в конкурсах запрошуються недержавні організації ромських громад та організації України, які розроблятимуть спільні із представництвами цих громад проекти.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ, — до 5 000 доларів США.

Останній термін подання проектів на участь у конкурсах — 21 квітня 1999 р.

Контактна особа: В'ячеслав Кушаков, тел. (044) 216-32-97, e-mail: kushakov@irf.kiev.ua

Програми напряму «Освіта»

Програма «Підтримка вищої освіти в Україні»

Мета програми - підтримка трансформаційних процесів у сфері соціально-гуманітарних дисциплін вищої освіти України, що сприяють демократичному розвитку українського суспільства.

Конкурс ініціатив на розвиток та впровадження нових навчальних курсів із соціально-гуманітарних дисциплін.

Конкурс проводиться в два етапи: конкурс заявок та конкурс проектів за відібраними заявками.

До участі у конкурсі запрошуються представники і колективи вищих навчальних закладів та їхніх підрозділів, наукових установ та громадських організацій у співробітництві з ВНЗ.

До розгляду беруться заявки і проекти, що сприяють:

- О розробці нових та роздатові наявних навчальних курсів (модулів) на рівні кращих світових зразків;
- О дослідженню (у рамках навчальних курсів) соціально-гуманітарних проблем становлення відкритого суспільства в Україні, а також проблем інтеграції України у світове співтовариство;

О впровадженню в навчальний процес вищої школи бакалаврських та магістерських програм.

Кошторис заявки та проекту (за відбраною заявкою для участі в другому етапі) може включати витрати на короткочасні закордонні відрядження-стажування, підвищення рівня володіння іноземною мовою, матеріальне забезпечення, комплектацію міні-бібліотек, поширення методичних наробок серед вузів України.

Перевагу матимуть проекти молодих викладачів, учених, що передбачають співпрацю з колегами з-за кордону, співпрацю науковців різних регіонів України, інтеграцію освіти та науки в Україні та залучають кошти з інших джерел.

Пріоритетом користуватимуться проекти кафедр, інших академічних колективів, які на сьогодні є інноваційними центрами впровадження нових навчальних курсів в систему вищої освіти України.

Останній термін подання заявок на участь у конкурсі — 30 березня 1999 р.

Учасники конкурсів, чії заявки підтримають експерти МФВ, готуватимуть проект. Про форму та термін подання проектів учасників повідомлять водночас із листом - відповіддю на заявку.

Програма «Сучасна школа»

Мета програми —підтримка та розвиток середньої освіти в Україні.

Конкурс «Партнерство»

Конкурс ініціатив середніх загальноосвітніх закладів, що передбачають паритетне партнерство інноваційних шкіл з кількома сільськими школами та враховують принаймні одну з поданих нижче вимог:

- О передбачають розвиток педагогічної ініціативи сільських

шкіл через обмін учителями та учнями, обмін досвідом та методиками на спільних семінарах та під час візитів;

О встановлюють партнерські відносини між школами з різними мовами викладання та надають партнерським школам науково-методичну, інформаційну та практичну допомогу в вихованні у шкільній молоді поваги та інтересу до культур різних етнічних груп України;

О впроваджують демократичні форми шкільного самоврядування, сприяють їхній самостійності та відповідальності у прийнятті рішень, а також для позашкільного виховання залучають до співпраці батьків та волонтерські організації.

Конкурс проводиться в два етапи: конкурс заявок та конкурс проектів за відібраними заявками.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ, — до 20 000 доларів США.

Останній термін подання заявок на участь у конкурсі — 30 березня 1999 р.

Учасники конкурсів, чії заявки підтримають експерти МФВ, готуватимуть проект. Про форму та термін подання проектів учасників повідомлять водночас із листом - відповіддю на заявку.

Конкурс «Методики розвитку критичного мислення для сільської школи»

До участі у конкурсі запрошуються педагогічні інститути та університети, інститути післядипломної освіти (підвищення кваліфікації) вчителів.

Конкурс спрямовано на підтримку (ініціатив)проектів, що передбачають введення до академічних програм вузів методики розвитку критичного мислення, застосовані в програмах МФВ «Дебати», «Вирішення конфліктів», «Формування образного мислення» і «Читання та письмо для розвитку критичного мислення».

Конкурс проводиться в два етапи: конкурс заявок та конкурс проектів за відібраними заявками.

До розгляду беруться заявки та проекти, що:

- О передбачають проведення літніх шкіл та постійних курсів для вчителів сільських шкіл;
- О впроваджують або розробляють нові методики, що можуть бути практиковані в Україні;

О планують передавати нові методики з розвитку критичного мислення студентам педагогічних вузів та вчителям під час перепідготовки в інститутах післядипломної освіти.

Обов'язковою умовою є використання методик та фахівців центрів «Дебати», «Сучасна школа» та програми МФВ «Читання та письмо для розвитку критичного мислення», а також наявність в учасників технічних ресурсів, необхідних для виконання завдань конкурсу.

Перевагу матимуть проекти, що залучають фінансування з інших джерел.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ, — до 13 000 доларів США.

Останній термін подання заявок на участь у конкурсі — 30 березня 1999 р.

Учасники конкурсів, чії заявки підтримають експерти МФВ, готуватимуть проект. Про форму та термін подання проектів учасників повідомлять водночас із листом - відповіддю на заявку.

Звертаємо Вашу увагу, що заявки на участь у конкурсах напряму «Освіта» подаються за формою МФВ. Форми та консультації щодо їхнього заповнення можна отримати в офісі фонду:

м. Київ - вул. Володимирська, 60, червоний корпус Київського університету імені Тараса Шевченка, кімн. 229; тел. (044) 224 7051, кімн. 223; тел. (044) 221 3272,

а також в офісах інформаційно-консультаційної мережі центрів «Освіта»:

м. Дніпропетровськ - вул. Гоголя, 29, кімн. 104; тел. (0562) 45 35 78

м. Донецьк - вул. Університетська, 24, корпус 2, кімн.52; тел. (0622) 92 40 97

м. Львів - вул. Театральна, 17; тел. (0322) 97 12 06

м. Одеса - вул. Прсображенська, 24, кімн. 17; тел. (0482) 23 64 27

м. Сімферополь - вул. Павленко, 5, корп. 2, кімн. 101; тел. (0652) 25 94 42

м. Харків - просп. Короленка, 18, Державна наукова бібліотека ім. В.Короленка, кімн. 36; тел. (0572) 12 82 27

Конкурси напряму «Видавнича програма»

Конкурс «Зарубіжна література з суспільних та гуманітарних наук»

Конкурс проводить Міжнародний фонд «Відродження» спільно з Центром видавничого розвитку Інституту відкритого суспільства (Будапешт).

Цілі конкурсу — ознайомлення українського читача з визначними класичними й сучасними зарубіжними науковими творами, розвиток української школи перекладу суспільної та гуманітарної літератури.

Видавництвом пропонується здійснити переклад і публікацію українською мовою наукових монографій провідних зарубіжних фахівців у галузі суспільних та гуманітарних наук, список яких складений попередньо. Список містить твори з соціології, історії, політології, економіки, філософії, права, міжнародних відносин, мистецтвознавства, літературознавства тощо.

Видавництва на конкурсних засадах можуть одержати фінансову підтримку для здійснення перекладу, організації реклами та розповсюдження книжок. Підтримка надається з розрахунку 9 доларів США на стандартну сторінку (1 800 знаків) тексту твору.

Перевага надаватиметься видавництвам, що мають досвід підготовки та випуску такої літератури.

Додаткову інформацію про конкурс, список пропонованих до

перекладу та видання книжок, а також аплікаційні форми можна одержати в офісі напряму «Видавнична програма» (адресу див. нижче).

Останній термін подання проектів на участь у конкурсі — 14 квітня 1999 р.

Конкурс «Вітчизняна література з суспільних та гуманітарних наук»

Від видавництва на конкурс приймаються комплексні рукописи творів вітчизняних авторів з економіки, філософії, історії, політології, соціології, психології, права, міжнародних відносин, мистецтвознавства, літературознавства й інших суспільних та гуманітарних дисциплін.

Перевага надається творам, що сприяють розвитку вітчизняної науки, демократизації й відкритості суспільства.

Рукописи підручників та посібників на конкурс не приймаються.

На конкурсних засадах видавництва можуть одержати фінансову підтримку на випуск вище згаданих творів у розмірі до 50% собівартості видання.

Останній термін подання проєктів на участь у конкурсі — 15 червня 1999 р.

Аплікаційні форми можна одержати в офісі напряму «Видавнична програма». Адреса офісу напряму «Видавнична програма»: 254053, Київ-53, пров. Бехтеревський, 13-а, к.1. Контактні особи: Лідія Грива, Олександра Логвиненко, тел.: (044) 216-32-87, факс: 216-01-66, e-mail: hryva@irf.kiev.ua

Програми напряму «Культура»

Одним із пріоритетів Міжнародного фонду «Відродження» є сприяння розвитку української культури та налагодженню творчих контактів і культурного обміну зі світом. З цією метою фонд реалізує низку програм підтримки культурних ініціатив.

Програма «Розвиток недержавних культурно-мистецьких організацій»

Фонд продовжує програму сприяння виробленню цілісної законодавчої бази сфери культури, підтримки недержавних організацій, навчання діячів культури навичок роботи в умовах ринку.

Конкурс на підтримку прикладних дослідницьких, інформаційних і тренінгових проєктів.

До розгляду беруться проєкти, що сприяють:

О вдосконаленню правової бази сфери культури, становленню ефективних механізмів захисту авторських прав і системи антикорупційних заходів у галузі культурно-мистецьких індустрій;

О розвитку організаційних структур і форм господарювання у галузі культури, зокрема, становленню пролюсерських моделей арт-бізнесу, нових технологій популяризації та дистрибуції творів мистецтва;

О професійному тренінгу менеджерів та працівників культурно-мистецьких організацій (працівників музеїв, кураторів виставок і галерей, пролюсерів) у напрямі опанування ними нових економічних механізмів діяльності;

О незалежній аналітиці трансформацій у сфері культури, проведенню культурно-інформаційних заходів (есмінарів, науково-практичних занять, круглих столів);

Підтримуватимуться заходи, що провадяться на базі

недержавних неприбуткових культурно-мистецьких інститутів та акцій із застосуванням мультимедійних засобів.

Обов'язковими умовами участі у конкурсі є:

О задокументовані домовленості про 50% фінансування з інших джерел;

О письмові підтвердження від запрошених до участі в заході діячів.

Грант не надаватиметься:

О на закупівлю обладнання;

О на видавничі проєкти;

О на створення індивідуальних художніх творів;

О державним установам.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ, — до 8 000 доларів США.

До проєкту слід додати деталізовану програму заходу.

Останній термін подання проєктів на участь у конкурсі — 10 березня 1999 р.

Програма «Європейський культурний простір»

Мета програми — підтримуючи міжнародні культурні ініціативи, сприяти європейській культурній інтеграції України, розвитку різних форм обміну культурно-мистецькими здобутками між Україною і світом.

Програма оголошує конкурс на часткову підтримку фестивалів, конкурсів, майстер-класів, виставок, симпозіумів, пленерів, що провадяться за спільної ініціативи українських та зарубіжних культурно-мистецьких організацій

До розгляду беруться проєкти, що:

О мають підтверджену матеріальну підтримку з інших джерел;

О задокументовані узгодження з іноземними учасниками та партнерами.

За рівних умов перевагу матимуть проєкти, вперше подані на конкурс МФВ.

Грант не надаватиметься на:

О проведення фольклорних фестивалів;

О організацію персональних виставок, видання каталогів, книжок.

Бюджет проєкту не може містити витрат на гонорари учасникам акції.

Розмір гранту, очікуваного від МФВ:

О на проведення заходу в Україні — до 5 000 доларів США;

О на закордонну поїздку — до 2 000 доларів США.

До проєкту слід додати запрошення від іноземних організаторів заходу або листи - підтвердження від іноземних учасників / партнерів.

Останній термін подання проєктів на участь у конкурсі — 10 березня 1999 р.

Контактні особи: Катерина Ботанова, Микола Яковина. Тел.: (044) 216-32-97, факс: 216-01-66, e-mail: botanova@irf.kiev.ua.

До уваги учасників конкурсів!

Аплікаційні документи на участь у конкурсах (проєкти, а також заявки - для зазначених вище освітніх конкурсів) та консультації можна отримати в офісах фонду за адресами:

м. Київ, Бехтеревський провулок, 13-А, тел. (044) 216-33-07 - відділ управління проєктами

понеділок, середа: 14:00 - 17:00 год; вівторок, четвер: 9:30 - 12:00. м. Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 29, кімн. 106; тел. (0562) 37 12 14, 37 12 16 — Ірина Беляєва, e-mail: ira@vidr.dp.ua

м. Донецьк, бульв. Т.Шевченка, 133, кімн.502; тел. (0622) 99 41 48, 94 60 96 — В'ячеслав Коваль, e-mail: found@soros.donetsk.ua

м. Львів, вул. Театральна, 17; тел. (0322) 97 12 06 — Андрій Гаталюк, e-mail: andriy@osvita.org (адреса в мережі Інтернет www.osvita.org)

м. Одеса, вул. Базарна, 48, кв.1; тел. (0482) 22 65 65, 22 52 83, 49 60 28 — Всеволод Розанов, e-mail: rublev@irf.odessa.ua

м. Сімферополь, вул. Павленко, 5, корп.2, кімн. 101; тел. (0652) 25 94 42 — Юрій Булавинцев, e-mail: osvita@cris.crimea.ua

м. Ужгород, пл. Народна, 5, кімн. 11; тел. (03122) 12306 — Валентин Чепуринов, e-mail: ivnal@informjust.uzhgorod.ua

м. Харків, вул. Чернишевського, 4, кв.4; тел. (0572) 47 01 55, 14 94 87 — Олександр Моросовський, e-mail: sas@rnp.kharkov.ua

Аплікаційні документи можна також отримати в електронному вигляді на веб-сайті Міжнародного фонду «Відродження» (<http://www.irf.kiev.ua>) за адресою <http://www.irf.kiev.ua/ukr/dir&prog/competitions.htm> або в розділі «Конкурси та оголошення».

Консультації зі складання заявок та проєктів надаватимуться шовіторка о 14 год. за адресою: м.Київ, вул. Артема, 46, кімн. 5.

Заповнені та оформлені аплікаційні документи (проєкти та заявки) надсилаються поштою за адресою 254053, м. Київ, Бехтеревський провулок, 13-А, Відділ управління проєктами або подаються безпосередньо в МФВ за тією ж адресою. Фонд офіційно підтверджує факт отримання проєктів через лист, який надсилається аплікантам протягом 7 днів з моменту отримання кореспонденції.

Для прискорення обробки заявок та проєктів просимо за можливістю додатково надсилати їх в електронному вигляді через Інтернет (одним файлом у форматі RTF або Word95) на адресу shvedov@irf.kiev.ua

Просимо звернути увагу, що:

О заявки та проєкти, які надійдуть до фонду після закінчення терміну, вказаного в оголошеннях, не розглядатимуться;

О проєкти, надіслані факсом та електронною поштою, приймаються до розгляду лише за умови надсилання оригіналу поштою;

О МФВ не надає грантів прибутковим організаціям, політичним партіям, релігійним громадам та приватним (фізичним) особам;

О матеріали, подані на конкурс, не повертаються та не реєструються;

О про результати конкурсів учасників повідомляють письмово;

О остаточне рішення Фонду щодо проєкту або заявки перегляду не підлягає;

О причини відмови у підтримці проєкту не повідомляються;

О за рівних інших умов перевага надаватиметься проєктам, які мають додаткове фінансування з інших джерел.

Бажаємо Вам успіху!

ГАЗ на базе шасси: ЗИЛ

“Киевреммех” реалізує:

- ✓ автовышки h= 12 - 28 м.;
- ✓ ассенизационные машины КО-503В;
- ✓ автоцистерны V= 4 м³;
- ✓ бензовозы БЦ-4,9; БЦ-7,8;
- ✓ мусоровозы КО-413, КО-431;
- ✓ пескорозбрасыватели КО-713;
- ✓ бульдозера ДТ-75, Т-170;
- ✓ экскаваторы ЮМЗ, МТЗ, ЗО-3323А.

Поставим по договору любую дорожно-строительную и коммунальную технику СНГ.

г. Киев, тел.: /044/ 450 3181
Ул. Уборевича, 21-А факс: /044/ 452 1846

Правління ВАТ по газопостачанню та газифікації «Волингаз» повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 26 березня 1999 року.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік.
2. Звіт голови спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії та затвердження річного балансу товариства з урахуванням висновків аудиторської перевірки.
4. Розподіл прибутку за 1998 рік і плановий розподіл прибутку на 1999 рік.
5. Створення філій та дочірніх підприємств АТ.
6. Різне.

Початок зборів о 14.00. Реєстрація учасників зборів 26 березня 1999 року з 12.30 до 14.00.

Учасники зборів повинні мати при собі документи, які посвідчують особу або доручення на представництво.

Місце проведення зборів: 263000, Волинська обл., м. Луцьк, вул. І. Франка, 12, актовий зал.

ВАТ «Куп'янський ливарний завод» повідомляє про ліквідацію дочірніх підприємств: виробничо-комерційна фірма «Галс», код ЗКПО 24332221;

виробничо-комерційна фірма «Друкар», код ЗКПО 23917480;

виробничо-комерційна фірма «Ювілейна», код ЗКПО 23917511.

Заяви кредиторів приймають протягом 2 місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 312640, Харківська обл., м. Куп'янськ, ВАТ «Куп'янський ливарний завод».

В соответствии с решением Национального банка Украины (Постановление № 412 от 2.10.98 г.) Коммерческий банк «Крым юрт» ликвидируется.

Банк реорганизуется в качестве Крымского филиала другого банка.

Претензии кредиторов принимаются на протяжении месяца со дня первой публикации в официальном печатном органе этого объявления по адресу: 333000, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 30/9. Контактный телефон — 510635.

Счет ликвидационной комиссии № 32070308001 открыт в Крымском республиканском управлении НБУ в г. Симферополе, МФО 324333.

До уваги акціонерів ВАТ «Луганський Облагротехсервіс»

ВАТ повідомляє своїх акціонерів, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 20 березня 1999 року о 10.00 за адресою: м. Луганськ, кв. ім. Шевченка, 38-а. Початок реєстрації о 8 годині.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів.
2. Звіт голови правління про роботу за звітний період.
3. Звіт спостережної ради про роботу за звітний період.
4. Звіт голови ревізійної комісії про роботу за звітний період, висновок ревізійної комісії щодо річного звіту та балансу ВАТ, звіт головного бухгалтера ВАТ.
5. Затвердження річного звіту та балансу.
6. Затвердження та обрання кандидатів до органів управління ВАТ.
7. Внесення змін та доповнень до внутрішніх нормативних актів ВАТ.
8. Внесення змін та доповнень до статуту ВАТ.
9. Визначення основних напрямів діяльності ВАТ.

При собі мати паспорт.

Довідки за телефонами: (80642) 54-41-01, 54-04-70.

Правління ВАТ «Променерговузол»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться в залі засідання Променерговузла

26.03.99 р. о 10.00 за адресою: 320051, м. Дніпропетровськ, вул. Журналістів, 9а. Реєстрація акціонерів відбудеться 26.03.99 р. з 8.00 до 10.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про діяльність товариства у 1998 р.
2. Звіт ревізійної комісії за підсумками 1998 фінансового року.
3. Затвердження балансу товариства за 1998 р.
4. Внесення змін до статутного фонду.
5. Різне.

Правління ВАТ «Променерговузол».

ВАТ «Завод залізобетонних конструкцій імені С. Ковальської»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів 30 березня 1999 року о 15 годині за адресою: 252013, Київ-13, вул. Будиндустрії, 7.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 і 1998 роки.
2. Звіт ревізійної комісії ВАТ.
3. Внесення змін та доповнень до статуту.
4. Затвердження внутрішніх положень товариства.
5. Вибори спостережної ради.
6. Зміни у правлінні товариства.

Реєстрація акціонерів та їх представників буде проводитись з 12.00 до 14.30. Для реєстрації учасникам зборів потрібно мати: документ, що посвідчує особу; доручення на право голосування (для довірених осіб).

Довідки за телефоном 294-16-92.

До уваги акціонерів

ВАТ «Сарненський завод мостових технологічних конструкцій»

Правління товариства повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбудуться 30.03.1999 р. об 11.00 за адресою: м. Сарни, вул. 17-го Вересня (актовий зал Сарненського заводу МТК).

Порядок денний:

1. Інформація про продаж акцій.
2. Звіт голови правління про підсумки фінансово-господарчої діяльності товариства за 1998 рік та засоби щодо погашення боргових зобов'язань.
3. Звіт та висновки ревізійної комісії товариства.
4. Розподіл чистого прибутку товариства за 1998 рік та начислення дивидендів.
5. Затвердження статуту товариства.
6. Затвердження внутрішніх нормативних документів товариства.
7. Вибори органів управління товариства.
8. Різне (зміна реєструючого).

Реєстрація акціонерів та уповноважених представників акціонерів проводиться з 9.00 до 11.00 за місцем проведення зборів. При собі необхідно мати: сертифікат акцій (або витяг з реєстра акціонерів), паспорт та доручення (для уповноважених осіб).

Телефони для довідок: (044) 212-15-89, 212-25-26, (03655) 35861.

Правління товариства.

Арбітражний суд Харківської області (310022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) порушив справу № 9990/7-74 про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Адіс».

Юридична адреса: 310145, м. Харків, вул. Новгородська, буд. 3, п/р 26007156 в ХОД АППБ «Аваль», МФО 350589.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело № 9/34-Б о банкротстве АОЗТ «Укрметаллснаб». Адрес: 340096, г. Донецк, ул. Хирургическая, 22, код ОК-ПО 23420615; расчетный счет 26001002890000 в Донецком коммерческом банке «Икар-Банк», МФО 334594.

Заявления возможных кредиторов и санаторов принимает Арбитражный суд Донецкой области в месячный срок со дня опубликования объявления.

Хроніка. Факти. Події

✓ **Аддис-Абеба**

Хто почав перший?

Відкритий збройний конфлікт розгорівся між Еритреєю та Ефіопією. В районі спірної прикордонної ділянки пройшли запеклі бої між армійськими частинами двох країн, що мали людські жертви. До того ж, як Асмера, так і Аддис-Абеба звинуватили одна одну в провокуванні конфлікту й розв'язуванні бойових дій першою.

✓ **Київ**

Візит

«Ізраїльської легенди»

Сьогодні має початися офіційний візит до Києва міністра закордонних справ Ізраїлю Арієля Шарона — одного з найпопулярніших і навіть легендарних ізраїльських політиків. Заплановано його зустрічі й переговори з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром

Ткаченком, Прем'єр-міністром Валерієм Пустойтенком, секретарем Ради національної безпеки й оборони Володимиром Горбуліним та міністром закордонних справ Борисом Тарасюком. Також під час візиту Арієль Шарон відвідає Пам'ятний знак жертвам голодомору на Михайлівській площі, могили Невідомого солдата, меморіальний комплекс Баби Яри та Києво-Печерську лавру. А сьогодні ввечері в Українському домі має відбутися приурочений до приїзду високого гостя концерт єврейських самодіяльних колективів.

✓ **Махачкала**

Вимальовується тенденція?

Двоє співробітників дагестанської міліції загинули внаслідок нічного нападу невідомих у дагестанському Хасав'юрті. Злочин було скоєно, коли чергова автомашина міськвідділу внутрішніх справ виїхала за сигналом про пригоду, що начебто мала місце. На одній з вулиць вона потрапила під перехресний вогонь з автоматів. Обидва співробітники міліції, що перебували в машині, загинули на місці. Начальник Хасав'юртського відділу внутрішніх справ підполковник Умахан Умаханов повідомив, що засідку влаштували практично в тому самому місці, що й першого січня. Тоді тут унаслідок направленої вибуху одержали поранення троє співробітників патрульно-постової служби.

✓ **Рамбуйє**

Ставка — мир у Косові

За закритими дверима в замку Рамбуйє в передмісті Парижа тривають робочі переговори в рамках конференції з урегулювання в Косові. Посередниками виступають три високопоставлені дипломати: американець Кристофер Хілл, австрієць Вольфганг Петрич, який представляє Європейський союз, та російський посол з особливих доручень Борис Майорський. Міжнародні посередники передали делегаціям документ, який передбачає «значну автономію» Косова, але не незалежність, як того вимагають представники «Визвольної армії Косова». Югославська делегація має намір висунути «низку поправок» до базового документа. «Ставка конференції — мир у Косові, — заявив на відкритті конференції міністр закордонних справ Юбер Ведріп. — У контакті групи немає іншого прагнення, як допомогти відкрити шлях до мирного розв'язання кризи». Перед учасниками переговорів виступив і президент Франції Жак Ширак (на фото).

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Інтерв'ю державного секретаря Міністерства закордонних справ ФРН Гюнтера Ферхойгена «Голосу України»

— На які досягнення може вказати наприкінці століття Європейський союз, в якому нині головує ФРН?

— Найважливішим результатом європейського інтеграційного процесу залишається те, що війна між країнами-членами ЄС стала немислима. Наш континент потерпав від багатьох нищівних війн, тільки остання забрала понад 50 мільйонів людських життів. Тому засновники Європейського економічного співтовариства керувалися гаслом: «Ні — війні в Європі!»

Іншим важливим результатом європейського єднання є не бачене досі економічне зростання. Більшості громадян країни-членів ЄС ніколи ще не жилося так добре, як нині. Європейський союз став регіоном стабільності, добробуту і соціальної

захисності. Чи не найпереконливішим аргументом потужності Європи стало запровадження єдиної валюти для 11 країн-членів союзу.

— Які завдання ставитимуть перед собою Німеччина в ЄС у найближчі півроку? Чи позначиться на союзі в цей період специфічний німецький стиль?

— Федеральний уряд визначив три основні напрями своєї діяльності у ЄС протягом півріччя. Перший — боротьба з безробіттям. На початку червня має бути укладено європейський пакт зайнятості. Другим пріоритетом є внутрішнє зміцнення і подальший розвиток союзу. З прийняттям «Агенди-2000» до кінця березня ми створимо передумови для воготої фінансової, структурної та аграрної політики на початку наступного тисячоліття. Отже, закладемо основи для прийняття країн-кандидатів до ЄС. І по-третє, йдеться про подальший розвиток зовнішньополітичного профілю. Призначення Високого представника для проведення спільної зовнішньої політики і політики безпеки, заснування органу стратегічного планування і раннього оповіщення, а також ініціатива щодо європейської оборонної самобутності є

важливими кроками вперед.

Кожна країна ЄС, що переймає головування, має, звичайно, свій специфічний стиль. Однак їй слід насамперед враховувати європейські інтереси, а не власні національні. Оскільки Німеччина є найбільшою країною ЄС, то європейські партнери уважно стежитимуть за нами саме в цьому аспекті.

— Яку роль відіграє Німеччина у процесі запровадження євро?

— Є всі передумови вважати, що євро, як і німецька марка, стане особливо стабільною валютою. Під час свого головування в ЄС Німеччина, звичайно, сприятиме тому, щоб спільна валюта стала важливим чинником координування і гармонізації економічної і фінансової політики у європросторі.

— Які перспективи співробітництва України з ЄС?

— Європейський союз хоче бачити в Україні стабільного і замкнутого сусіда. Проте відповідальність за власне майбутнє несе насамперед сама Україна. Ми можемо тільки підтримувати її зусилля на цьому шляху. Важливо, щоб Україна рішуче продовжувала процес реформ. Перша Рада з питань

співробітництва міністрів закордонних справ 8 травня 1998 року і зустріч на найвищому рівні ЄС — Україна 16 жовтня 1998 року були хорошим початком. На час нашого головування випадає друга Рада з питань співробітництва. Нині засновуються 6 підкомісій, і на рівні експертів розвиватимуться різні галузі співпраці. Не тільки в економіці, а й у галузях транспортних перевезень і сполучень, зближення правових положень, боротьби з організованою злочинністю, обміну в економічній та освітній сферах. Проте саме в галузі економіки співробітництво може бути особливо глибоким. Адже спільна угода дає можливість створити зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. У такий спосіб Україна стане фактично частиною європейського економічного простору. Однак на шляху до цієї мети Україна має зробити принципові кроки, наприклад, вступити до Світової організації торгівлі та усунути численні дискримінаційні заходи, які досі ускладнюють двосторонню торгівлю.

— Україна вже не раз порушувала питання про своє асоційоване членство в ЄС. Яка ваша точка зору щодо цього?

Зустріч неформальна, але з краватками

достатнього фінансування потреб румунської громади з боку держави і багато чого іншого... Через це розмова була позбавлена конкретики й діловитості. Це зашкодило насамперед самій румунській громаді. Зате вималювалася істотна річ: розбіжність у поглядах на принципи розв'язання проблем національних меншин.

За словами Олександра Чалого, міждержавний діалог щодо становища нацменшин повинен базуватися на принципах паритетності: коли робиться для румунів в Україні, то, очевидно, щось має бути і для українців у Румунії. «Ми визнаємо проблеми румунської громади в Україні, — заявив О. Чалий. — Зробіть те саме й ви!» Позиція зрозуміла, адже лише так можна добитися від румунської влади (яка, особливо останніми роками, надає великого значення створенню в Україні впливової й монолітної румунської громади) поліпшення становища румунських українців. Нині вони в значно гіршому стані: ані повноцінних українських шкіл, ані бібліотек, радіомовлення чи телефіру. Їм так само не повертають будинки, вже тривалий час румунська влада не поновлює пам'ятник Тарасові Шевченку, зруйнований в одному з бухарестських парків. Але представники румунської громади (і, як свідчили висловлювання Унгуряну, румунська сторона загалом) принцип паритетності відкидають. Мовляв, румунів в Україні — а такі вони вони вважають і молдован — набагато більше, ніж українців у Румунії, отож і потреби рівняти не можна. Мабуть, треба розуміти, і шансів на збереження своєї національної ідентичності наші співвітчизники повинні мати значно менше...

Безперечний плюс чернівецької дискусії — вона була відвертою. Олександр Чалий на зустрічі з румунською громадою наголосив:

«Головне, щоб ваші проблеми не стали проблемами між двома державами». Михайл-Резван Унгуряну побажав їм «хитрості лисичі й мудрості змії», а також закликав до єднання: «Краще стукати у двері одним, але міцним кулаком». Україно-румунський діалог буде незабаром продовжено: 19–20 лютого відбудеться офіційний візит українського міністра закордонних справ Бориса Тарасюка до Бухарести.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Київ—Чернівці—Київ.

Відкриття центру ОБСЄ в Туркменістані

До Ашгабата прибув глава центру ОБСЄ в Туркменістані Пауль Ульман. Під час розмови з президентом Туркменістану відбувся обмін думками щодо діяльності туркменського офісу ОБСЄ, рішення про відкриття якого офіційно підтверджено 2 грудня минулого року в Осло на нараді міністрів закордонних справ країн-членів ОБСЄ.

Остання ініціатива глави Туркменістану, що пов'язана із запровадженням у країні мораторію про застосування смертної кари, отримала високу оцінку й підтримку ОБСЄ, як і рішення туркменського лідера про створення спеціальної комісії з прав людини. Коментуючи підсумки зустрічі, глава центру ОБСЄ в Туркменістані висловив упевненість у тому, що з допомогою і за підтримки президента цієї країни туркменське представництво організації успішно розвиватиметься й надаватиме підтримку урядові та народу Туркменістану.

Ашгабат. Тамара МОЛІНА.

аутсайдер у Європі

— Поняття «асоційованості» може інтерпретуватися дуже по-різному. Тепер, наприклад, ЄС використовує його, щоб означити свої відносини з окремими країнами Середземноморського басейну. Відносини України з ЄС можна було б, після повного використання потенціалу угоди, також означити цим поняттям. Проте для кожного кроку важливо вибрати правильний час.

Спочатку йдеться про те, щоб підтримати Україну на її шляху до діючої соціально орієнтованої ринкової економіки, а завдяки цьому — і до поліпшення умов життя громадян. Україна серед перших одержує нині допомогу ЄС. Ми продовжуємо надавати цю підтримку. Але ще раз слід наголосити: все залежить від самої України. Тут я хотів би звернути увагу перш за все на відповідальність Верховної Ради у реалізації першочергово необхідних економічних реформ.

— Чи є перспективи у розвитку торгівлі України з ЄС?

— ЄС запроваджує дедалі більше полегшень для України щодо торгівлі. В більшості галузей ЄС не становив навіть ввізного мита. Квоти, надані Україні для текстилю та сталі, вона повністю не використовує. А от ввізне мито щодо європейських товарів, попри умову Світової орга-

нізації торгівлі про його обмеження, Україна постійно підвищує. Європейська комісія справедливо вказує на численні перепони, які створює Україна для експортерів з країн ЄС. Складні процеси сертифікації, завищені реєстраційні збори, високовартісні та тривалі перевірки й процеси розгляду заявок, а особливо — випадки, коли перевага надається інвесторам із третіх країн, завдаючи збитків європейським виробникам (наприклад, автомобілів) знову й знову стають приводом для скарг, які змушують розглядати Європейську комісію. Партнерське ставлення Європейського союзу до України не має захмарюватися торговельними суперечками.

— Наступними кандидатами на членство в ЄС є Польща, Чехія, Угорщина, а серед колишніх радянських республік — Литва, Латвія, Естонія. З ними Україна має тісні торговельно-економічні відносини. Чи не позначиться негативно їхнє членство в ЄС на співробітництві з Україною?

— Ці країни послідовно рухаються шляхом до соціально орієнтованої ринкової економіки. За повідомленням Європейського банку реконструкції та розвитку в Лондоні, після постійного зростання на 5—7 відсотків протягом останніх років внутрішній

валовий продукт Польщі зріс на 13 відсотків порівняно з 1989 роком. Решта країн — Прибалтійські держави, Чехія, Словенія та Угорщина — останніми роками також мали зростання економічної потужності. І все одно, вступ цих держав до ЄС буде тривалим процесом.

Розширення ЄС на схід не матиме негативних наслідків для України. Навпаки, Україна стане безпосередньою сусідкою найбільшого в світі економічного союзу.

— Як тепер просувається справа з фінансуванням проєктів, пов'язаних із виведенням з експлуатації Чорнобильської АЕС?

— Ми підтримуємо зобов'язання, що містяться в Меморандумі, підписаному країнами «великої сімки» з Україною у Галіфаксі 1995 року. Тоді Україна зобов'язалася закрити ЧАЕС та провести реформи в галузі енергетики, а «велика сімка» — підтримати Україну під час реконструкції «саркофагу», пошуку можливостей фінансування додаткових потужностей електросистеми та зменшення негативних соціальних наслідків. ЄС сумлінно виконав свою частину зобов'язань. З об'ємів «великою сімкою» 300 мільйонів доларів на «саркофаг» Європейський союз узяв на себе майже дві третини витрат. Важливо, щоб і Ук-

раїна виконувала свої зобов'язання, перш за все проводила б ринкові реформи в енергетичному секторі і вивела б з експлуатації третій енергоблок Чорнобильської АЕС до 2000 року.

— Скажіть, будь ласка, під час головування Німеччини в ЄС що робиться конкретно, аби Україна й справді не почувалася аутсайдером у Європі?

— Україна в Європі — не аутсайдер, а її важлива складова. Велика країна з культурою, гідною подиву, захоплюючою історією. Ми бажаємо Україні майбутнього, яке б визначалося стабільністю й добробутом. Наша стратегічна мета полягає в тому, щоб залучати Україну дедалі більше до загальноєвропейського простору. Тому Європейський союз уклав з Україною Угоду про партнерство і співробітництво. Тепер важливо її реалізувати. Таку мету поставила собі Німеччина в першій половині 1999 року як голова Ради ЄС. При цьому ми розраховуємо на активну співпрацю України. Переконаний, що Україна протягом уже цього року значно наблизиться до Європейського союзу.

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНЬКА.

Бонн.

На знімку: Гюнтер Фер-
хойген.

Він повернувся на батьківщину, щоб померти

(Початок на 1-й стор.).

Взяти особисту участь у похоронах шістдесятної людини вирішили чимало провідних політиків світу і коронованих осіб: президент США Білл Клінтон, президент Франції Жак Ширак, прем'єр-міністр Великобританії Тоні Блер і спадкоємний принц Чарльз, президент Австрії Томас Клеїстль, президент Єгипту Хосні Мубарак, лідер Палестини Ясір Арафат, президент Ємену Алі Абдалла Салех, президент Туреччини Сулейман Демірел, Генеральний секретар ООН Кофі Аннан.... Навіть президент Росії Борис Єльцин перервав свій «лікарняний» і відправився до Аммана.

За біографією короля Хусейна можна вивчати сучасну історію Близького Сходу. Він став монархом у 17 років. 1951 року його діда короля Абдаллу застрелили на порозі мечеті. Тоді юний Хусейн був поруч із ним, і від смерті його врятувала лише подарована дідом медаль, що висіла на грудях. Ті, хто вірять у провидіння, скажуть: просто йому судилося інша доля... Удруге в обличчя смерті він подивився вже 57-річним, коли з'ясувалося, що ліву нирку вразив рак... І були довгі роки лікування у зарубіжних клініках. А коли король зрозумів, що дні його лічені, то повернувся додому...

Король помер. За ним плачуть його піддані. Сорокаденний траур оголосили в кількох арабських країнах. Новий король Абдалла, старший син, народжений від другого шлюбу (король Йорданії був чотири рази одружений і мав п'ять синів), перш ніж зачитати інавгураційну промову, поклонився портретові батька і пообіцяв продовжити його справу.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Оголошення

Открытое акционерное общество «Крымнефтепродукт»

извещает, что общее собрание акционеров состоится 27 марта 1999 года по адресу: 333000, Симферополь, проспект Кирова, 37. Регистрация участников собрания будет проводиться с 9 часов до 10 часов 30 минут в день проведения собрания.

Повестка дня:

1. Отчет председателя правления акционерного общества о результатах финансово-хозяйственной деятельности общества за 1998 год и основные направления деятельности на 1999 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Дивиденды акционеров по результатам работы общества за 1998 год.
4. Увеличение уставного фонда общества.
5. Внесение изменений в устав общества.
6. Выборы наблюдательного совета.
7. Выборы правления.

Для регистрации участников собрания необходимо иметь при себе сертификат акций, паспорт или другие документы, подтверждающие личность. Представители акционеров и юридические лица кроме того обязаны иметь доверенность, оформленную согласно действующему законодательству.

Телефон для справок (0652) 27-37-32.

Правление ОАО «Крымнефтепродукт».

Информация об увеличении уставного фонда ОАО «Крымнефтепродукт»

1. Цель увеличения уставного фонда — приведение в соответствие с реальной стоимостью имущества, которое входит в уставный фонд, в связи с индексацией основных фондов.
2. Способ увеличения — выпуск дополнительного количества акций существующей номинальной стоимости.
3. Проект изменений в уставе общества, связанных с увеличением уставного фонда: пункты 6.1, 6.2 изложить в новой редакции: «6.1. Уставный фонд общества установить 23518400 гривен», «6.2. Уставный фонд общества разделить на 2351840 простых именных акций номинальной стоимостью 10 грн. каждая».
4. Предлагаются:
- 4.1. Увеличение уставного фонда на сумму, которая не превышает суммы индексации основных фондов, довести уставный фонд до 23518400 гривен.
- 4.2. Выпустить дополнительно 1600000 простых именных акций номинальной стоимостью 10 гривен каждая на сумму 16000000 грн.
5. При выпуске акций в связи с увеличением уставного фонда за счет индексации основных фондов продажа акций не осуществляется. Дополнительное количество акций распределяется среди акционеров пропорционально их части в уставном фонде акционерного общества.
6. Убытков, связанных с увеличением уставного фонда, не предусматривается.

АО «Одесский мясокомбинат» принимает от с/х предприятий крупный рогатый скот.

Тел.: 23-42-52, 23-05-33.

Утерянные документы МЧП «Сан Тур»:

устав; лицензия; свидетельство о регистрации; справку Госкомстата Украины считать недействительными.

До уваги акціонерів БАТ «Рембудв'язок»!

Правління акціонерного товариства повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів БАТ «Рембудв'язок», які відбудуться 23 березня 1999 року о 14.00 за адресою: Київ, вул. Радистів, 40 (вктовий зал).

Порядок денний:

1. Затвердження річних результатів і балансу акціонерного товариства, висновків ревізійної комісії, розподілу прибутку і розміру дивідендів за 1998 рік.
2. Внесення змін і доповнень до внутрішніх положень акціонерного товариства.
3. Затвердження положення про спостережну раду.
4. Вибори спостережної ради.
5. Перспективи розвитку і реорганізації товариства в 1999 році.

Початок реєстрації о 12.00.

Для реєстрації потрібно мати: документ, що посвідчує особу, сертифікат, довіреність на право участі у загальних зборах (для представників акціонерів).

З проєктами документів щодо порядку денного загальних зборів можна ознайомитися з 18 березня 1999 року (кімната реєстратора) щоденно, крім суботи та неділі.

Телефон для довідок 513-61-32.

КУПЛЮ пюре яблучне.

Телефони
в м. Луцьку: (03322)
2-82-82,
2-48-32.

Шановні акціонери!

26 березня 1999 р. о 13-й годині у залі засідань БАТ «Рівне-Авто» (266027, м. Рівне, вул. Київська, 110-А) відбудуться

загальні збори акціонерів БАТ «РІВНЕ-АВТО»

Порядок денний:

1. Звіт Правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 р. та про головні напрямки роботи товариства у 1999 р.
2. Затвердження річних результатів діяльності товариства і ДАП за 1998 р.
3. Про реорганізацію ДАП, ліквідацію майстерень в м. Корці та Млинові.
4. Затвердження внутрішніх документів товариства.
5. Різне.

ПРАВЛІННЯ

Акціонерне товариство «БІЛКОЗИН» повідомляє, що 25 березня 1999 р. о 10-й годині за адресою: 251350, м. Прилуки Чернігівської обл., вул. Дружби народів, 44, в актовому залі адміністративного корпусу відбудуться загальні збори акціонерів. Початок реєстрації о 8-й год., за місцем проведення зборів.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки фінансово-господарської діяльності АТ «Білкозин» за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про внесення змін та доповнень до статуту АТ «Білкозин».
4. Про використання і розподіл прибутку за 1998 рік та структуру розподілу прибутку в 1999 році.
5. Звіт спостережної ради.
6. Вибори спостережної ради.
7. Про «Положення по виборах генерального директора».
8. Різне.

Для участі у зборах необхідно мати:

- документ, що засвідчує особу;
- тимчасове посвідчення на право володіння акціями;
- доручення для представників акціонерів.

Для одержання довідок та інформації про проведення зборів звертатися за адресою: АТ «Білкозин», тел. 5-38-86, 5-32-70.

Правління АТ «Білкозин».

Професіоналізм, чуткість, доступність Государственный центр лечения заболеваний печени, желчевыводящих путей и поджелудочной железы.

— Гепатология: методы бескровной искусственной печени (современные подходы к диагностике и лечению обеспечены специалистами высочайшего уровня).

— Хирургия: все виды хирургических операций, новейшая техника.

— Гастрэнтерология.

— Терапия.

— Комплексное обследование и лечение внутренних болезней.

— Применение средств и методов натуропатии (фитотерапия, минералотерапия, апитерапия, др.), гомеопатии.

— Пластическая хирургия (все виды «омолаживающих» операций, глубокие «подтяжки», коррекция фигуры, комплексное лечение ожирения, изменение формы груди и лица).

Гарантированы надежность, успех, конфиденциальность, доступность, открытость.

Адрес: г. Киев, проспект 40-летия Октября (Голосивская площадь), 59а, хирургический корпус.

Тел.: (044) 265-32-19, 265-32-95, 264-45-40, 265-32-69, 263-42-52.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 14-185 про банкрутство ТОВ «Френдс-Оверсіс» (252211, м. Київ-211, вул. Лайоша Гавро, 2а, кв. 17, р/рахунок 26000200000247, Мінське відділення УСБ, МФО 322131, код 14354664). Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Луганської області (348000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3-а) порушив справу № 9/1476 про банкрутство Колективного сільськогосподарського підприємства «Чугинське» (Луганська обл., Станично-Луганський р-н, с. Чугинка, р/р 26003700407001 в Ст.-Луганському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 304115, код 03739409). Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

У номер

✓ Київ

Чуже читайте і свого не забувайте

15—18 лютого в Києві відбудуться Всеукраїнські дні преси і книги-99. У програмі днів — виставка «Засоби масової інформації, реклама, книга, поліграфія», зустріч редакторів україномовних видань, науково-практична конференція «Масові комунікації і громадська активність». Відбудуться також фестивалі ЗМІ, «круглі столи», семінари, зустрічі з колективами газет, журналів, видавництва, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✓ Одеса

Наші «коти» риють у зарубіжжі

Чергову партію пневмопробійників, які нерідко називають «кротами», відправив зарубіжним замовникам Одеський завод будівельно-опоряджувальних машин. Цим виробом надають перевагу в Німеччині, Фінляндії, Росії, Молдові. Одеські «коти» здатні швидко й високоякісно прокладати тунелі для комунікацій під заасфальтованими шляхами, різноманітними спорудами без будь-якого їх ушкодження.

✓ Львів

Чим старіша — тим знаменитіша

180 років виповнилося львівській середній школі №8 з поглибленим вивченням німецької мови. Заснована при домініканському монастирі, вона є однією з найстаріших в Україні. Серед її випускників багато відомих людей. Зокрема: польський письменник-фантаст Станіслав Лем та засновник нової української літератури в Галичині Маркіян Шашкевич.

✓ Тернопіль

Від коледжу — до колегіуму

Випускники Кременецького педінституту, відкритого у післявоєнні роки, працювали у багатьох школах Тернопільщини. Після перенесення педінституту до обласного центру на його базі працювало педучилище, кілька років тому перейменоване на педколедж, який нещодавно отримав статус підрозділу Національного університету «Києво-Могилянська академія». Називатиметься цей навчальний заклад, як і в часи заснування, — колегіум.

✓ Рівне

Щастя сімейне — у власній оселі

Перші п'ять молодих сімей Рівного одержали кредити на спорудження житла. Визначені молодят суми не видають на руки, а перераховують управління капітального будівництва. Потім претенденти на житло разом з будівельниками визначають, яку саме квартиру і де отримають. Є надія, що вже цього року вони стануть новоселами.

У столичній галереї «Мистецький курінь» відкрилася виставка художніх творів генерального авіаконструктора Олега Костянтиновича Антонова.

Фото

Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Час невблаганно залишає свої невтішні позначки

Його називали великий Борис

На Хрещатику, у Пасажі, серед блиску новітніх «торгових рядів», яскравих реклам, на будинок 15 є меморіальна дошка в пам'ять про Бориса Гмирю, який мешкав тут, у квартирі 33, в 1951—1969 роках. Тепер тут квартира-музей. Його спадкоємці зберегли все так, як було за життя видатного співака. Коли вони вдома, то двері тут не замикають, а в коридорчику висить така простенька на картоні табличка: «Ми вдома». І, переступивши поріг цієї оселі, поринаєш у світ, що його ніби не торкнувся час, ніби не було тих трьох десятиріч, відколи пішов із життя Борис Романович. Тут живий дух митця.

Ганна Принц, голова правління Фонду Бориса Гмирі, нею ж і заснованого, спадкоємиця квартири і виконавиця волі дружини Бориса Романовича — Віри Августівни — створити музей, каже:

— Час, на жаль, невблаганно залишає свої невтішні позначки. Термінової реставрації та перезапису на компакт-диски потребують 1200 музичних творів у виконанні Бориса Гмирі, що зберігаються на неякісній плівці. Вона катастрофічно «осипається», і записи гинуть. Необхідно реставрувати та перевести на сучасну відеоплівку 2500 метрів плівки із фільмами 35-річної давності, де Борис Гмиря знятий в оперних та кіноролях, на відпочинку, на концертах тощо. Понад 10 тисяч музейних реліквій та експонатів також чекають термінової реставрації...

У квартирі й справді відчувається печатка часу, який не жаліє нічого. Ремонту тут не було майже 40 років. І деінде взялися стіни тріщинами. Але тут не зробиш стандартний ремонт, тут треба зберегти все, як є. Тільки в оновленому вигляді. Щоб збереглася атмосфера, щоб чути було голос великого Гмирі. Поки що спадкоємцям це вдається, бо до кожної речі, до кожного експоната вони ставляться бережно і дбайливо. Та самотійно, без підтримки, Фонд Бориса Гмирі навряд чи впорається. От і шукає Ганна Василівна людей, які мають хист зрозуміти усю велич постаті Бориса Гмирі, не за рублем, бо там його справді боготворять, а вдома, в Україні. Адже це висока музика, високе мистецтво, і не годиться його занедбувати. Ті, хто в СРСР усе ж таки розумілися на тому, яку надзвичайну спадщину залишив великий співак, після його смерті отримали чистого прибутку чотири мільйони карбованців. Тих, ще твердих, з яких 1,5 мільйона — у валюті. За що? — питає. За випуск платівок, видання книг, буклетів, створення фільмів про митця. Та видано лише невелику частину спадщини. Не видавали українські народні пісні, оперні арії, твори західних композиторів у виконанні Бориса Гмирі. Не випущено жодного компакт-диска, аудіокасети.

А тим часом його називали великий Борис, талант — дивовижним, голос — басо-абсолютно, а звукову місію — ідеальною й ніким не перевершеною донині. В 1962 році його ім'я внесено до Міжнародної енциклопедії

дії «Хто є хто», а в 1992 році включено до ста найсвітліших українців за тисячолітню історію України. Його слава — це 300 українських народних пісень та романсів, 300 музичних творів російської та західної класики, 39 оперних партій, вокальні цикли «Зимовий шлях» Ф. Шуберта, «Перські пісні» А. Рубінштейна, «Пісні і танці смерті» М. Мусоргського, «П'ятиденка» Д. Шостаковича. 135 нотних зошитів подаровано співакові сучасними композиторами з проханням виконати їхні твори...

Нам є чим пишатися. Та скаргами на Хрещатику бореться з часом.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото з архіву квартири-музею Бориса Гмирі. 1952 рік. Борис Романович у своїй київській оселі за роєм.

Спорт

Ребров з м'ячем на ти. З кришталевим також

... Сергієві Реброву було просто. Набагато легше на полі: відкрився, отримав пас, обвів суперника — і гол. А під прицілом об'єктивів, телекамер, уважним поглядом десятків журналістів, футбольних фахівців, народних депутатів — не дуже легко. Тим паче, коли поруч немає партнерів. Хоча на урочисту церемонію вшанування кращого футболіста 1998 року до банку «Аваль» їх запрошували. Але у хлопців режим, а кращий — Сергій Ребров — обов'язково мав бути. Ось так він і опинився віч-на-віч з журналістами. Добре, що виручали його народні депутати — президент банку «Аваль» Федір Шпиг і почесний президент клубу «Динамо» Григорій Суркіс, а також редактор газети «Український футбол» Володимир Боденчук, які вели цю церемонію по-домашньому невимушено, з жартами, без зайвого пишномовства.

Володимир Боденчук вручив Сергію Реброву кришталевий м'яч, Федір Шпиг — почесний диплом кращого футболіста року та акції банку «Аваль». З цього приводу Григорій Суркіс пожартував: «Федоре Івановичу, невдовзі

контрольний пакет акцій банку перейде до «Динамо»... А про Сергія Григорій Михайлович сказав коротко, але влучно: «Це професіонал та еталон людини на полі і поза ним, яка віддана футболу, клубу і Україні». Почув Сергій чимало приємних слів і від першого Президента України Леоніда Кравчука, міністра Держкомспорту Івана Федоренка, поета

Дмитра Павличка, президента Асоціації міні-футболу України Геннадія Лисенчука. А що ж сам Ребров? Подякувавши за увагу, він сказав, що у визнанні його кращим футболістом року

велика заслуга усього клубу «Динамо». Собі відвів скромні 10 відсотків. Хоча більшість журналістів, фахівців, уболівальників і суперників киян з цим не згодні. Сьогодні уявити київське «Динамо» і збірну України без Реброва неможливо.

До речі, того вечора отримав нагороду від радіо «Довіра» і тезка Реброва — Сергій Бондаренко, ведучий програми «Футбол по УТН». Його визнано переможцем у номінації «Золотий мікрофон».

... А Сергій Ребров нині вже в Італії, де завтра «Динамо» зіграє товариський матч з «Міланом».

До речі, канал «1+1» планує його показати. Отже, забувай, Сергію...

Ярослав СЕРГІЄНКО.

На знімку (зліва направо): В. Боденчук, С. Ребров і Ф. Шпиг.

Фото

Олександра ЛЕПЕТУХИ.

Спортивний кур'єр

Хокей. Київські клуби — «Сокол» та «Беркут-ППО» — зустрілися в очному поєдинку в рамках чемпіонату СЕХЛ. Переміг «Сокол» — 4:3. В його складі відзначилися: Степанівцев, З. Буценко, 5, Циркуль, 11, Синьков, 22. А серед гравців «Беркута» найпомітнішим був Олексій Кузнецов, який грав цього разу з особливим натхненням. Саме після його точних кидків (20, 33 і 36-та хвилини) шайба побувала у воротах «Сокола».

У чемпіонаті НХЛ бостонський клуб «Брюїнз» виграв у «Нью-Йорк Рейнджерс» — 3:2. Одну з шайб у переможців закинув кандидат до національної збірної України Дмитро Христинчак.

Якщо мова вже зайшла про нашу головну команду, то повідомимо, що вона 16 і 18 квітня в Києві проведе товариські матчі зі збірною Австрії.

Футбол. Суперник київських динамівців у 1/4 фіналу Ліги чемпіонів «Реал» (Мадрид) у черговому матчі чемпіонату Іспанії виграв у клубу «Реал» (Вальядолід) — 3:2. Мадридці разом із «Сельтою Віго» та «Валенсією» ділять 2—4-те місце в турнірній таблиці (по 37 очок). А лідире «Барселона» — 40 очок.

Група гравців київського «Динамо» сьогодні візьме участь у міжнародному турнірі з міні-футболу у Женеві (Швейцарія). Окрім українського чемпіона, змагатимуться ще й місцевий «Серветт», «Порту» (Португалія), «Олімпік» (Франція, Марсель). Ці захоплені змагання можна спостерігати на телеканалі УТ-1.

А завтра динамівці на стадіоні «Сан-Сіро» проведуть товариський поєдинок з «Міланом» (телетрансляція на «1+1» о 22.10). До речі, в черговому турі чемпіонату Італії «Мілан» у Флоренції зіграв внічию — 0:0 — з лідером — «Фіорентино».

Баскетбол. Нарешті, після тривалих скандалів і дебатов стартував регулярний чемпіонат НБА. А в жіночому чемпіонаті України лідер — київський клуб «ТІМ-СКУФ» — приймав землячок з «Динамо». Перший поєдинок виграли динамівки — 81:72. Наступного дня студентки взяли реванш — 72:65.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

- ♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- ♦ Рукописів не повертаємо.
- ♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 208254.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311023.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України:

252019, м. Київ-19,

вул. М. Грушевського, 5

Адреса редакції:

252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@goles.rcl.com